Gemeente
Geertruidenberg

Voorjaarsnota 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **3**

1. Inleiding **6**

2. Samenvatting **8**

3. Tussenrapportage 2025-1 ..... **10**

3.1 Programma's 10

Programma 1 Opgave Leefbaarheid 10

1.1 Ontwikkelingen 10

1.1.1 Integraal wijkgericht werken 10

1.1.2 Samen sterk in uw buurt 10

1.1.3 Meerjarig duurzame inrichting van de openbare ruimte 11

1.1.4 Duurzame koppelkansen bij projecten in 2025 11

1.1.5 Veiligheid in de openbare ruimte 12

1.1.6 Datagedreven werken 12

1.2 Afwijkingen reguliere taken 12

1.3 Investeringen 14

Programma 2 Opgave Duurzaamheid 14

2.1 Ontwikkelingen 14

2.1.1 Energietransitie 14

2.1.2 Duurzame mobiliteit 15

2.1.3 Circulaire economie 15

2.1.4 Klimaatbestendigheid 16

2.2 Afwijkingen reguliere taken 16

2.3 Investeringen 17

Programma 3 Opgave Mens en Zorg 17

3.1 Ontwikkelingen 17

3.1.1 Bewust (samen)leven 17

3.1.2 Werken met talent 18

3.1.3 Gelukkig opgroeien 18

3.1.4 Financieel zelfredzaam 19

3.1.5 Vrije inloop 19

3.1.6 Transformatie sociaal domein 20

3.2 Afwijkingen reguliere taken 20

3.3 Investeringen 24

Programma 4 Opgave Wonen 24

4.1 Ontwikkelingen 24

4.1.1 Woonruimte naar behoefte 24

4.1.2 Verbeteren, bewaken en behouden balans 25
4.1.3 Regie op de woningmarkt 25
4.1.4 Ontwikkelingen in samenspraak met inwoners en stakeholders 25
4.2 Afwijkingen reguliere taken 26
4.3 Investeringen 26
Programma 5 Opgave Economie en Toerisme 26
5.1 Ontwikkelingen 26
5.1.1 Verbeteren vestigingsklimaat 26
5.1.2 Circulaire, duurzame & innovatieve economie 27
5.1.3 Gastvrij naar bezoekers 27
5.2 Afwijkingen reguliere taken 28
5.3 Investeringen 28
Programma 6 Opgave Bestuur en Dienstverlening 28
6.1 Ontwikkelingen 28
6.1.1 Klaar voor de toekomst 28
6.1.2 Betrouwbaar, toegankelijk en inclusief 29
6.1.3 Kwaliteit, professionaliteit en continuïteit van onze dienstverlening 29
6.1.4 Klantgerichtheid, we zijn dichtbij en weten wat er speelt 30
6.1.5 Betrekken inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners bij zaken, we doen het samen 30
6.2 Afwijkingen reguliere taken 31
6.3 Investeringen 31
Programma 7 Opgave Financiën en Organisatie 32
7.1 Ontwikkelingen 32
7.1.1 Lastendruk is in balans met de ambities die vanuit alle opgave zijn geformuleerd 32
7.1.2 Inwoners en partners hebben inzicht in de wijze waarop wij conform wet en regelgeving onze middelen besteden en de mate waarin we de doelen realiseren 32
7.2 Afwijkingen reguliere taken 32
7.3 Investeringen 35
3.2 Reserves en voorzieningen 35
3.3. Recapitulatie afwijkingen programma's 36

4. Kadernota 2026-2029 38

4.1 Inleiding 38
4.2 De financiële opgave 38
4.3 Financiële uitgangspunten 39
5. Algemene ontwikkelingen 40
5.1 Voorjaarsnota Rijk 40
5.2 Powerport regio Moerdijk en Geertruidenberg 41
6. Het maatregelenpakket 42

6.1 Programma 1 Opgave Duurzaamheid....42
6.2 Programma 2 Opgave Leefbaarheid....43
6.3 Programma 3 Opgave Mens en Zorg....43
6.3.1 Toelichting op maatregelenpakket....44
6.3.2 Businesscases....45
6.4 Programma 5 Opgave Economie en Toerisme....45
6.5 Programma 6 Bestuur en dienstverlening....46
6.5.1 Toelichting maatregelenpakket....46
6.5.2 Formatie....47
6.6 Programma 7 Financiën en organisatie....47
Bijlage 1 Totaaloverzicht van maatregelen....48
Bijlage 2 Totaaloverzicht van alle maatregelen die in beeld zijn gebracht....54
Bijlage 3 Keuzes in investeringsprogramma....61
5. Conclusie....76

1. Inleiding

Inleiding
In onze Planning-en-Controlcyclus (P&C-cyclus) maken we inzichtelijk in hoeverre de doelstellingen van de gemeente bereikt worden en welke (financiële) middelen daarvoor nodig zijn. De verschillende P&C-producten stellen de gemeenteraad in staat om invulling te geven aan zijn kaderstellende en controlerende taak.

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2025 van de gemeente Geertruidenberg. De Voorjaarsnota bevat twee onderdelen, namelijk: de eerste Tussenrapportage (Turap 1) 2025 en de Kadernota 2026. In tegenstelling tot eerdere jaren is het niet mogelijk om een toelichting op te nemen over de Algemene Uitkering omdat hierover eerst duidelijkheid komt na het verschijnen van de zogenaamde meicirculaire van het gemeentefonds. De meicirculaire was bij het opstellen van deze voorjaarsnota nog niet gepubliceerd. De Voorjaarsnota biedt de mogelijkheid om zowel de inhoudelijke, als (vooral ook) de financiële samenhang in één document integraal te beoordelen.

De Voorjaarsnota wordt in z'n geheel ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. Het onderdeel Turap 1 zodat de uitkomsten daarvan verwerkt kunnen worden in de meerjarenbegroting 2025-2028. Het onderdeel van de Kadernota wordt vastgesteld door de gemeenteraad zodat het college op basis van die kaders de begroting concreter inhoud kan gaan geven.

Onderstaand worden eerst de verschillende onderdelen uit de Voorjaarsnota nader toegelicht. Daarna volgen nog een aantal ontwikkelingen die van belang zijn om te vermelden.

Turap 1
Het eerste onderdeel, de Turap 1, bevat de ontwikkeling van de lopende begroting tot medio april 2025 met een financiële doorkijk in meerjarenperspectief. De Turap 1 is daarmee het eerste moment van bijstellen of bijsturen van de kaders zoals vastgelegd in de meerjarenbegroting 2025-2028. Deze rapportage biedt een actueel inzicht in belangrijke financiële ontwikkelingen die zich in het huidige jaar voordoen. De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde meerjarenbegroting 2025-2028 worden berekend en toegelicht.

Met de Turap 1 geven we invulling aan de taakstelling op de organisatie, zoals deze in de begroting 2025 was opgenomen. Daarnaast komen we tot een herschikking van bestaande budgetten. Dit zijn budgetten waarvan we op basis van een historische analyse naar de uitputting van de budgetten, de financiële ruimte konden vaststellen. Hier liggen geen beleidswijzigingen aan ten grondslag.

Kadernota
Het laatste onderdeel van de Voorjaarsnota is de Kadernota 2026-2029 waarin de integrale afwegingen en beleidsmatige keuzes voor het komende begrotingsjaar 2026, inclusief meerjarige doorkijk tot en met 2029, worden voorgelegd. Deze kadernota is anders dan u van ons gewend bent. U leest hier vooral het maatregelenpakket dat wij voorstellen om de financiële uitdaging waar we voor staan, aan te pakken.

De Kadernota is een richtinggevend document. Met de Kadernota geeft de raad aan het college de kaders mee waarbinnen de begroting moet worden opgesteld. Onze inzet is gericht op een structureel en reëel sluitende begroting voor de jaren 2026 en 2027. Deze kadernota zet in ieder geval een duidelijke stap in die richting maar dat betekent ook dat we soms noodzakelijke en pijnlijke keuzes moeten maken. Bovendien zijn sommige maatregelen al zo

concreet dat deze direct verwerkt kunnen worden in de begroting. Andere vragen eerst nog een uitwerking in bijvoorbeeld een businesscase.

Hiermee geeft de Voorjaarsnota een actueel beeld van de financiële kaders voor de integrale afweging. De integrale afweging vindt op hoofdlijnen plaats en zal gezien de nog bestaande onzekerheden voor een belangrijk deel ook nog worden beïnvloed door de mei- en septembercirculaire. Wij verwachten daarom bij de meerjarenbegroting 2026 - 2029 een gedetailleerder financiële vertaling voor te leggen.

We staan voor grote uitdagingen
Het is inmiddels algemeen bekend dat de meeste gemeenten in Nederland voor grote financiële uitdagingen staan. Dat geldt ook voor Geertruidenberg en dat is in de afgelopen jaren ook met regelmaat met de gemeenteraad gedeeld en besproken. Al langere tijd was bekend dat gemeenten vanaf 2026 in verband met een andere verdeling van het gemeentefonds te maken zouden krijgen met forse financiële tekorten. Er werd in dit verband gesproken over het ravijn van 2026. Inmiddels blijkt uit de Voorjaarsnota van het Rijk dat zij de gemeenten voor de jaren 2026 en 2027 zal helpen. In structurele zin is het echter geen oplossing. Feitelijk is het ravijnjaar verschoven van 2026 naar 2028.
We zien ook grote kansen op ons af komen. Met de deelname aan Powerport doen zich kansen voor om aan onze duurzaamheidsambitie een grote impuls te geven. In praktische zin doen zich kansen voor om met onze partners samen projecten slim en in gezamenlijkheid aan te pakken en daarmee ook eventuele overlast te beperken.

Krapte op de arbeidsmarkt vraagt om het maken van realistische keuzes
We verzetten veel werk ondanks het feit dat onze capaciteit, kennis en kunde niet altijd in balans zijn met onze ambities en maatschappelijke uitdagingen. Daar waar het nog niet is gelukt kijken we opnieuw naar maatregelen om weer op koers te komen. Hoe dan ook remt het ons op onderdelen en zien we niet snel een verbetering in het kwantitatieve en kwalitatieve aanbod van mensen in de huidige arbeidsmarkt. Het aantrekken, binden en boeien van kundig personeel staat hoog op onze prioriteitenlijst omdat we weten dat ons succes afhankelijk is van de talenten die we aan ons kunnen binden en de mate waarin we hen kunnen inspireren en motiveren.
Overheidsorganisaties en hun samenwerkingspartijen zullen als werkgevers steeds meer met elkaar in concurrentie komen om medewerkers te werven én te behouden. Hierdoor wordt de uitdaging om onze maatschappelijke opgaven uit te voeren nog groter en moeten we steeds vaker capaciteit en expertise inhuren. Tegelijkertijd ervaren we dat inhuur steeds kostbaarder wordt. Dit noodzaakt ons om realistische keuzes te maken.

2. Samenvatting

Zoals in de inleiding aangegeven is de Voorjaarsnota een document dat bestaat uit 2 onderdelen, te weten:

a. Turap 2025-1
Enkele keren per jaar maakt het college een tussenrapportage voor de gemeenteraad. Hierin staat de stand van zaken rondom de uitvoering van de plannen en realisatie op budgetten uit de begroting.

b. Kadernota 2026
In de Kadernota bepaalt de gemeenteraad de plannen en doelen voor de komende jaren. En ook hoeveel geld de gemeente daaraan uitgeeft. De raad stelt de Kadernota elk jaar vast. Bij de behandeling van de Kadernota kan de raad plannen aanvullen en nieuwe ideeën toevoegen (moties en amendementen).

Uit de inventarisatie van alle financiële afwijkingen uit de Turap en de effecten van de Kadernota komen we tot de onderstaande financiële samenvatting. De samenvatting is indicatief. Tussentijdse raadsbesluiten die op het moment van opstellen in het traject van besluitvorming zitten zijn in onderstaande tabel niet meegenomen, maar zullen worden ingebracht bij de actualisatie van de cijfers in de Najaarsnota.

Onderdeel	2025	V/N	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N
Beginstand 2025	4.000	V	3.360.000	N	3.780.000	N	3.981.000	N
Turap 2025-1	2.198.000	N	1.063.000	N	1.321.000	N	1.326.000	N
Algemene Uitkering	0	-	0	-	0	-	0	-
Tussentelling vóór Kadernota	2.194.000	N	4.423.000	N	5.101.000	N	5.307.000	N
Kadernota Autonome ontwikkelingen, beleidsvoornemens, ombuigingen	186.000	V	2.392.000	V	3.135.000	V	4.802.000	V
Totaal	2.008.000	N	2.031.000	N	1.966.000	N	505.000	N

Voor een nadere toelichting op de in de bovenstaande tabel opgenomen mutaties verwijzen wij naar de specificaties die per programma zijn opgenomen onder Afwijkingen reguliere taken.

Het nadelige saldo van de Turap 2025-1 is in 2025 ongeveer € 1,1 miljoen hoger dan latere jaren. Dit wordt met name veroorzaakt door de aanzienlijk lagere normvergoeding voor de opvang van de Ontheemden en Asielzoekers (2025: incidenteel nadelig € 1.100.000). Voor 2026 en latere jaren was er nog geen raming van de ontheemden en asielzoekers opgenomen zodat hier geen nadeel ontstaat. Het resterende structurele tekort van ruim € 1.000.000 wordt veroorzaakt door een veelheid van mutaties waarvoor wij voor de toelichting verwijzen naar de specificaties per programma.

Onder algemene uitkering is nog geen raming opgenomen. Op basis van de recent gepubliceerde Voorjaarsnota van het Rijk wordt aangenomen dat er een positieve ontwikkeling van de Algemene uitkering te verwachten is. Het ravijnjaar wordt enigszins gedempt door verschillende maatregelen die het rijk heeft aangekondigd zoals € 400 miljoen om de terugval van de algemene uitkering te dempen, € 1.043 miljoen om Loon en prijscompensatie vanaf 2026 op te vangen (Loon en prijsontwikkelingen vanaf 2026 zijn nog niet meegenomen) en ongeveer € 1.200 miljoen voor de jeugd voor 2026 en 2027. Eerst nadat de meicirculaire 2025 is ontvangen kan een doorrekening van het effect voor onze gemeente worden gemaakt. Wij geven uitdrukkelijk mee dat hier sprake is van voornemens die nog niet onderbouwd kunnen worden met exacte cijfers.

De cijfers die opgenomen zijn onder het kopje: Kadernota Autonome ontwikkelingen, beleidsvoornemens en ombuigingen geven een indicatie van de bezuinigingen en ombuigingen zoals opgenomen in de Kadernota. Wij geven ook hier uitdrukkelijk mee dat er sprake is van voornemens waarover nog besluitvorming over moet plaatsvinden.

3. Tussenrapportage 2025-1

3.1 Programma's

Programma 1 Opgave Leefbaarheid

1.1 Ontwikkelingen

1.1.1 Integraal wijkgericht werken

De focus in dit veranderproces ligt op het anders organiseren van het Wijkgericht SAMENwerken. De bevinding is dat dit een succesvol initiatief is, maar dat we dit breder en integraler willen inrichten. Daarom hebben we de doorontwikkeling van 'Samen sterk in uw buurt' vormgegeven, waarmee we van wijk naar buurtniveau gaan om beter aan te sluiten bij de leefomgeving. Ook combineren we in deze werkwijze meerdere onderwerpen en disciplines waardoor we ook nauwer samenwerken met het wijkgericht werken van het sociaal domein.

Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang
Samenvoegen van buurtgericht werken (fysiek domein) en wijkgericht werken (sociaal domein)	
Periodieke wijktafels combineren met vaste buurt- en wijkvoorzieningen	
Alle onderwerpen/thema's van de gemeente relateren aan het perspectief van de inwoners	Dit punt heeft wat vertraging opgelopen, echter wordt dit tijdens het opstellen van de wijkplannen opgepakt. De onderwerpen vanuit de wijk worden samengevoegd met geplande werkzaamheden in de openbare ruimte. Gezamenlijk vormt dit het wijkplan waarin doelen, ambities en aandachtspunten van de gemeente en inwoners zijn opgenomen.
Samen sterk in uw buurt verder professionaliseren	
Wijkregisseurs positioneren als spin in het web in de wijken en buurten	De wijkregisseur is bekend binnen de wijken en buurten, door verminderde capaciteit in het team wijkgericht SAMENwerken is de positionering tot spil in de wijk vertraagt.
Wijk- en buurtvisie(s) opstellen	Dit punt had niet de volledige aandacht, maar wordt vanaf nu opgenomen in het proces van het opstellen van de wijkplannen

1.1.2 Samen sterk in uw buurt

Aan de voorkant in contact komen met buurtbewoners biedt allerlei voordelen voor zowel de inwoners als de gemeente. Het concept 'Samen sterk in uw Buurt' is in 2024 opgezet en wordt verder uitgebreid. Daarmee ontstaat wederzijds begrip voor behoeftes en keuzes. Op verschillende vlakken zijn wij als gemeente al structureel aanwezig in de buurten maar de inwoners ontgaat dit deels. Door hier een actieplan voor op te stellen en eenduidig te communiceren over de buurtagenda gaat een structurele samenwerking tussen de inwoners en de gemeente ontstaan. De gemeente heeft 4 wijken en 17 buurten. Hier zijn wij fysiek aanwezig op terugkerende momenten maar willen ook periodiek met elkaar in gesprek over specifieke thema's die plaatselijk relevant zijn. Wij focussen op alle wijkgerichte opgaven die in de gemeente spelen, zowel op fysiek als sociaal domein. Vanuit de beheerders en wijkvoormannen wordt al gewerkt met onderhoudscycli in deze buurten.

Tegelijkertijd biedt dit een haakje om de Geertruidenberg App opnieuw te positioneren als enige ingang voor officiële meldingen.

Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang
Analyse naar beleidsopgave per buurt	Door verminderde capaciteit in het team wijkgericht SAMENwerken wordt er minder informatie opgehaald in de buurten.
Samen met de inwoners werken aan een buurtagenda per buurt	Door verminderde capaciteit in het team wijkgericht SAMENwerken wordt hier minimaal op ingezet.
Koppelen van het sociale thema's (achter de voordeur) en fysieke thema's (openbare ruimte)	Samenwerking tussen fysiek en sociaal staat is opgestart en krijgt steeds beter vorm. Het team wijkgericht SAMENwerken is hier de verbindende factor in.
Meer burgerinitiatieven die aansluiten bij beleidsthema's	
Het op orde hebben van het straatbeeld in de verschillende buurten	
Toename van gebruik Geertruidenberg App voor officiële meldingen	
Wederzijds vertrouwen tussen inwoner en gemeente	Door verminderde capaciteit in het team wijkgericht SAMENwerken wordt er minder geïnvesteerd in het bouwen aan vertrouwensbanden tussen gemeente en inwoners.
Continueren van Wijktafels	
Aansluiten bij Wijkvoorzieningen	
Per thema aansluiten op de lokale behoeften	Door verminderde capaciteit in het team wijkgericht SAMENwerken is wijkgericht SAMENwerken minder aanwezig in de wijk en buurt. Lokale behoeften worden opgenomen in de wijkplannen.

1.1.3 Meerjarig duurzame inrichting van de openbare ruimte

Het is een lang gekoesterde wens om meer in controle te zijn voor de lange termijn inrichting van de openbare ruimte. We maken keuzes over de gewenste inrichting van de openbare ruimte in het DIOR (Duurzame Inrichting Openbare Ruimte) door het gewenste kwaliteitsniveau (opnieuw) vast te stellen. Dit vertaalt zich in investeringen die nodig zijn om te voldoen aan de gewenste kwaliteit. We geven sowieso invulling aan duurzaamheid. Daarnaast geeft het LIOR (Leidraad Inrichting Openbare Ruimte) invulling aan de eisen en wensen die wij voor onze openbare ruimte stellen aan derden. Tot slot maken we werk van het op orde krijgen van werkprocessen, beheersystemen en kwaliteitsniveaus.

Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang
Het DIOR is vastgesteld door de gemeenteraad	
Het LIOR is vastgesteld door het college	n.v.t. LIOR is geen besluitdocument. LIOR wordt dit voorjaar in gebruik genomen.
Werkprocessen geoptimaliseerd	Wordt geborgd bij implementatie DIOR.
Beheersystemen geüpdatet	Wordt geborgd bij implementatie DIOR.
Eerst koppelkansen met Duurzaamheid en Beheer en Onderhoud worden benut in projecten buiten	Wordt geborgd bij implementatie DIOR.

1.1.4 Duurzame koppelkansen bij projecten in 2025

Met het DIOR is de (integrale) inhoud van het onderhoud en de vervangingsprojecten in de openbare ruimte geborgd. Tot die tijd is aandacht gevraagd voor de projecten op de kortere termijn. De behoefte bestaat om verschillende doelstellingen meer in samenhang te benaderen en daarbij bij elk project een afweging te maken tussen potentiele koppelkansen. Dit krijgt vorm door vanuit een

uniform format te werken waarin de werkvoorraad van projecten is weergegeven inclusief de koppelkansen vanuit de verschillende thema's. Met dit overzicht worden vanzelfsprekend de beleidsambities van Duurzaamheid in de openbare ruimte geborgd.

Resultaten in 2025:	**Realisatie voortgang**
Koppelkansen met Duurzaamheid bij nieuwe projecten zijn structureel geborgd	Wordt definitief geborgd bij implementatie DIOR.
Er is een eenduidige werkwijze bij projecten en continue afstemming tussen clusters	
Projectmatig werken is geprofessionaliseerd	
Beleidsambities vertalen zich door naar de 'Straat van de toekomst'	Dior heeft aanloop van ongeveer 3 jaar nodig.

1.1.5 Veiligheid in de openbare ruimte

De focus van veiligheid bij het programma Leefbaarheid ligt op buiten; de openbare ruimte. Daarbij zijn enkele aspecten het meest relevant voor de veiligheid in de openbare ruimte van de gemeente. Hierop wordt beleidsmatig de focus gelegd, naast de vele operationele werkzaamheden die van toepassing zijn voor het borgen van veiligheid. Het betreft veiligheidsbeleving, jeugd en veilige fysieke inrichting.

Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang
Beleidsmatige prioriteiten evalueren en uitvoeren	
Aansluiten bij 'Samen sterk in uw buurt'	De medewerkers van openbare orde en veiligheid (OOV) sluiten aan bij ‘Samen sterk in uw buurt’ als daar aanleiding voor is. Meldingen, vragen voor advies of vragen over openbare orde en veiligheid in het algemeen, worden via het team van ‘Samen sterk in uw buurt’ afgestemd met de medewerkers van OOV.
Veiligheidsknelpunten in de gemeente identificeren	
Kwetsbare doelgroepen identificeren	

1.1.6 Datagedreven werken

De wens om meer datagedreven te werken bestaat om een objectiever beeld te vormen van de voortgang van de vastgestelde doelstellingen. Daarnaast helpt het om aan de voorkant beleidsbehoeften beter te kunnen duiden en is het helpend in het monitoren van de voortgang van specifieke inspanningen. Daarmee worden inspanningen doelmatiger en beter uitlegbaar en ontstaat continue evaluatie.

Resultaten in 2025:	**Realisatie voortgang**
Data als basis van inspanningen bij 'Samen sterk in uw buurt'	Op dit moment wordt alleen data op basis van ervaring en gespreksonderwerpen gebruikt voor het project ‘Samen sterk in uw buurt’.
Data als indicator welke onderwerpen/thema's op welke locatie het meest relevant zijn	Door verminderde capaciteit en het vervallen van het budget kan er nog maar minimaal worden ingezet op data.
Data geeft inzicht in de herkomst en voortgang van meldingen	
Continue monitoring van voortgang en effecten van de programma's	

1.2 Afwijkingen reguliere taken

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen op de meerjarenbegroting 2025-2028 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000. Indien er sprake is van afwijkingen lager dan € 25.000 maar van politiek bestuurlijke importantie worden deze afwijkingen eveneens toegelicht.
Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging.

Omschrijving	2025	V/N	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N
Openbare Verlichting De stroomkosten van de openbare verlichting worden gebaseerd op de eindafrekening 2024 en deze viel hoger uit. Aangenomen wordt dat dit niveau in de komende jaren niet zal dalen. Vandaar dat in het meerjarenperspectief de raming wordt bijgesteld naar het niveau van de jaarrekening.	50.000	N	50.000	N	50.000	N	50.000	N
Waterwegen/vaarwegen Voor de bebording in de Donge is budget beschikbaar gesteld in 2024. In afwachting van het definitieve verkeersbesluit te water is hieraan in 2024 geen invulling gegeven, maar wordt de realisatie van de bebording in 2025 verwacht. In de jaarrekening 2024 wordt dit bedrag doorgeschoven naar 2025. Vanwege dekking door de Vrije Algemene Reserve is deze last budgettair neutraal voor het saldo van deze tussenrapportage. Tegenover dit nadeel staat de onttrekking uit de Vrije Algemene reserve die als voordeel wordt geraamd.	47.000	N	0	-	0	-	0	-
Waterwegen/vaarwegen Voor het plannen van het baggeren van Donge moet milieu hygiënisch vooronderzoek en onderzoek waterbodem worden uitgevoerd. Hiervoor is incidenteel budget noodzakelijk.	30.000	N	0	-	0	-	0	-
Plantsoenen en parken MidZuid heeft te maken met een stijging in loonkosten door verminderde overheidsbijdragen. Voor 2025 hanteren zij een indexeringscijfer van 6,5%. DE ramingen worden aan deze indexontwikkeling aangepast.	59.000	N	59.000	N	59.000	N	59.000	N
Plantsoenen en parken In 2024 is een raamovereenkomst aanbesteed en gegund aan een adviesbureau voor het opstellen van contracten onderhoud en planvorming groen. De raamovereenkomst viel structureel hoger uit.	40.000	N	40.000	N	40.000	N	40.000	N
Plantsoenen en parken In de begroting 2024 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de actualisatie van beheergegevens. Dekking vanuit de Vrije Algemene Reserve. In 2024 is de actualisatie niet gerealiseerd, maar wel in 2025. Vandaar dat het budget neutraal wordt verwerkt in deze Turap. Tegenover dit nadeel staat de onttrekking uit de Vrije Algemene reserve die als voordeel wordt geraamd.	97.000	N	0	-	0	-	0	-
Plantsoenen en parken In de begroting 2024 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor een onderzoek naar de beschoeiing. Dekking vanuit de Vrije Algemene reserve. In 2024 is het onderzoek niet gerealiseerd, maar wel in 2025. Vandaar dat het budget neutraal wordt verwerkt in deze Turap Vandaar dat het budget neutraal wordt verwerkt in deze Turap. Tegenover dit nadeel staat de onttrekking uit de Vrije Algemene reserve die als voordeel wordt geraamd.	60.000	N	0	-	0	-	0	-
Dierenparken Doordat voormalig beheerder dierenpark zijn werkzaamheden heeft beëindigd is uitbreiding uren MidZuid noodzakelijk. Uitbreiding uren bestaat uit verzorging 7 dagen per week inclusief zon- en feestdagen. Vooralsnog wordt de kostenstijging voor een periode van 2 jaren opgenomen.	84.000	N	84.000	N	0	N	0	N

Mutaties Vrije Algemene Reserve. Zoals hiervoor reeds in de tabel opgenomen wordt een deel van de incidentele uitgaven vanuit 2024 gedekt door aanwending van de Vrije Algemene Reserve. Voor de begroting is deze onttrekking een (administratief) voordeel. Waterwegen € 47.000 Beheergegevens € 97.000 Beschoeiing € 60.000	204.000	V	0	-	0	-	0	-
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	**263.000**	**N**	**233.000**	**N**	**149.000**	**N**	**149.000**	**N**
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	5.000	N	111.000	V	112.000	V	113.000	V
Totaal Saldo van de opgavemutaties	**268.000**	**N**	**122.000**	**N**	**37.000**	**N**	**36.000**	**N**

1.3 Investeringen

In de volgende tabel zijn de mutaties op de investeringen van programma 1 opgenomen.

Begroot	Wijziging	Nieuw begroot	Kredietomschrijving	Toelichting - Besluit
729.951	20.000	749.951	22 Inrichting openbare ruimte parkzicht	De kredietaanvraag voor dit project stamt uit 2023. Door de gestegen kosten van materialen, middelen en arbeid, zijn de eerder verstrekte middelen niet meer toereikend. Besluit: Krediet met € 20.000 verhogen
360.000	55.000	415.000	25 School-thuisroutes, Project Parkzicht	De kredietaanvraag voor dit project stamt uit 2023. Door de gestegen kosten van materialen, middelen en arbeid, zijn de eerder verstrekte middelen niet meer toereikend. Ook is er door een misverstand met het ingenieursbureau een fout in de raming terecht gekomen, waardoor er voor een onderdeel van de school-thuisroutes niet genoeg krediet is geraamd. Besluit: Krediet met € 55.000 verhogen
80.000	30.000	110.000	23 Skatebaan	Hierbij vragen we een extra krediet aan voor het realiseren van de Pumptrack. De redenen hiervoor zijn: de pumptrack is in samenspraak met de jongeren groter en uitdagender gemaakt, zodat de pumptrack echt wordt gebruikt door de jongeren. Tevens hebben we er een kleine baan naast gemaakt dat ook de kinderen van 4 tot 7 jaar hier kunnen skaten of fietsen. In dit bedrag is tevens het verwijderen van de oude skatebaan opgenomen. Besluit: Krediet met € 30.000 verhogen.

Programma 2 Opgave Duurzaamheid

2.1 Ontwikkelingen

2.1.1 Energietransitie

De energietransitie bestaat op hoofdlijnen uit vier onderdelen: de omschakeling van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen, het verminderen van onze energiebehoefte, waar mogelijk van van het gas af gaan en het op orde krijgen van de energie infrastructuur. Dit zijn grote

uitdagingen en hier zetten we stevig op in. Per onderdeel verschilt de aanpak, maar uiteindelijk willen we een robuust energiesysteem inrichten waarbij inwoners en bedrijven zoveel mogelijk worden ontlast en zelfvoorzienend zijn. Vanuit de regionale samenwerking in Powerport Moerdijk werken we samen met Moerdijk en Drimmelen aan de energie infrastructuur van de toekomst. Daarin streven we naar integrale oplossingen en maken we afspraken over financiële compensaties voor het oplossen van deze maatschappelijke opgave.

Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang
Herijking Transitievisie Warmte	
Inkoopacties zonnepanelen, warmtepompen, glas en isolatie	We voeren sinds 2020 deze succesvolle inkoopacties voor inwoners uit. Sinds 2024 zien we dat er minder animo is voor deze acties. Gezien de halvering van het duurzaamheidsbudget, is de keuze gemaakt om vanaf 2025 deze inkoopacties niet meer aan te bieden.
Continuering Energiecoaches voor gratis energie advies	
Energiefixers voor energiemaatregelen huis	
Verstrekken van subsidies en regelingen voor verduurzaming	
Stapsgewijs invulling geven aan transitie energienet en netcongestie	
Inpassen van energietransitie in Amergebied	
Inspelen op grote regionale ontwikkelingen	
Samenwerking met de Powerport Moerdijk gemeenten	

2.1.2 Duurzame mobiliteit

Om te komen tot een fossielvrije gemeente moeten we werken naar andere manieren van vervoer. Duurzame mobiliteit die kansrijk is binnen de gemeente Geertruidenberg knippen we in eerste instantie op in twee onderdelen: deelmobiliteit en de fietsinfrastructuur. Bij deelvervoer kijken we naar de kansen van deelauto's en deelfietsen. Bij de fietsinfrastructuur kijken we naar de kansen voor het verbeteren van de bestaande netwerken of gewenste ontwikkelingen.

Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang
Onderzoeken potentie deelmobiliteit	
Inventariseren kansen fietsnetwerk	
Integrale visie op Halve Zolenpad	Het budget voor duurzame mobiliteit is wegbezuinigd, daarom kan vanuit duurzaamheid geen bijdrage worden geleverd aan deze doelstelling. Dit
Stimuleren van duurzame mobiliteit	Het budget voor het stimuleren van duurzame mobiliteit is bezuinigd, daarom kan de doelstelling niet worden uitgevoerd.
Verduurzamen wagenpark	Er zijn geen investeringsmiddelen vrijgemaakt voor het structureel verduurzamen van het gemeentelijke wagenpark.

2.1.3 Circulaire economie

We verbruiken momenteel veel meer grondstoffen dan onze planeet beschikbaar heeft en de behoefte naar grondstoffen blijft groeien. De huidige onbalans in grondstoffenverbruik is niet oneindig vol te houden. Daarom werkt Nederland toe naar een volledig circulaire economie in 2050 met als tussendoel 50% minder verbruik van primaire grondstoffen in 2030. In een circulaire economie worden materialen en producten gezoem als grondstof en waar mogelijk hergebruikt. Zo hebben we minder of geen nieuwe grondstoffen nodig. De nationale doelen en maatregelen proberen wij lokaal toepasbaar te maken.

Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang
Pilot projecten circulariteit	Gezien de bezuinigingen op het duurzaamheidsbudget, kan er vanuit duurzaamheid minder bijdrage worden geleverd aan het behalen van deze doelstelling. Een deel van de pilotprojecten kan worden uitgevoerd vanuit Afval.
Optimaliseren van afval scheiden met Diftar	
Afval als grondstof bij afvalverwerking	
Circulair en Duurzaam inkoopbeleid (MVOI)	Dit inkoopbeleid is opgesteld. Ligt klaar om door het college behandeld te worden i.v.m. ombuigingen.
Starten met beleid / visie op circulariteit	Gezien de bezuinigingen op het duurzaamheidsbudget en het bezuinigen van twee FTEs, kan er vanuit duurzaamheid geen bijdrage worden geleverd aan het behalen van deze doelstelling.
Aansluiten bij regionale netwerken	
Circulariteit borgen in de openbare ruimte	Gezien de bezuinigingen op het duurzaamheidsbudget, kan er vanuit duurzaamheid geen bijdrage worden geleverd aan het behalen van deze doelstelling.
Circulair denken en werken stimuleren bij collega's en aannemers	Gezien de bezuinigingen op het duurzaamheidsbudget, kan er vanuit duurzaamheid geen bijdrage worden geleverd aan het behalen van deze doelstelling.

2.1.4 Klimaatbestendigheid

Naast bijdragen aan het beperken van klimaatverandering is er ook een noodzaak ontstaan om ons voor te bereiden op het nu al veranderende klimaat. Van snikhete zomers, tot overstromingen in Limburg. Vanuit het Nationaal Deltaprogramma en de Nationale Adaptatiestrategie komt Nederland in beweging om onze leefomgeving aan te passen aan veranderende weers- en landschapsomstandigheden. Wij geven hier dan ook invulling aan door ons te focussen op het beperken van wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen. Daarnaast streven we ook naar een betere bodem-, water-, en luchtkwaliteit ten aanzien van het milieu.

Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang
Omgevingsprogramma Groen	
Uitvoeringsagenda Groen, Klimaat en Biodiversiteit	
Uitvoering Programma Stedelijk Water	Door door gebrek aan personele capaciteit is er vertraging ontstaan bij de uitvoering van beleidsprojecten. Dit risico van personele capaciteit hebben wij vooraf bij het aanbieden van het Programma Stedelijk Water aangegeven.
Koppelkansen benutten bij projecten in de openbare ruimte	Gezien de bezuinigingen op het duurzaamheidsbudget, kan er vanuit duurzaamheid beperkt bijdrage worden geleverd aan het behalen van deze doelstelling.
Kleinschalige oplossingen zoeken bij klimaatknelpunten	Gezien de bezuinigingen op het duurzaamheidsbudget, kan er vanuit duurzaamheid geen bijdrage worden geleverd aan het behalen van deze doelstelling.
Duurzame Inrichting Openbare Ruimte (DIOR)	
Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR)	
Klimaatsubsidie en geveltuintjes promoten	Gezien de bezuinigingen op het duurzaamheidsbudget, kan er vanuit duurzaamheid geen bijdrage worden geleverd aan het behalen van deze doelstelling.
Nulmetingen voor luchtkwaliteit uitvoeren	

2.2 Afwijkingen reguliere taken

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen op de meerjarenbegroting 2025-2028 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000. Indien er sprake is van afwijkingen lager dan € 25.000 maar van politiek bestuurlijke importantie worden deze afwijkingen eveneens toegelicht.
Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging.

Omschrijving	2025	V/N	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N
Algemeen Milieu In de primitieve begroting zijn voor de verschillende jaarschijven verschillende budgetten beschikbaar gesteld op het terrein van biodiversiteit. Naar de laatste inzichten vinden er diverse verschuivingen plaats in met name het rijksbeleid. Dat heeft ook consequenties voor de gemeentebegroting.	150.000	V	75.000	V	15.000	V	0	-
Algemeen Milieu In het verleden was er beperkte duidelijkheid over de benodigde budgetten en de hoogte van de beschikbare Rijksmiddelen. Inmiddels is er meer inzicht in het moment waarop de kosten zich voordoen en in de bijdrage vanuit het Rijk. Met deze wijziging sluiten de budgetten beter aan bij de verwachte uitgaven en beschikbare middelen.	50.000	N	75.000	V	25.000	N	0	-
Middelen Klimaatakkoord Naar het zich laat aanzien is het niet noodzakelijk om de in de meerjarenbegroting 2025-2028 opgenomen ramingen voor het ontwikkelen van het energiesysteem van de toekomst te handhaven. De beschikbare budgetten worden afgeraamd.	30.000	V	25.000	V	25.000	V	25.000	V
SPUK Regeling capaciteit klimaat en energie (CDOKE) Op basis van beschikking wordt in 2025 nog € 759.000 ontvangen. Aanname is dat we dit bedrag uiterlijk 31-12-2027 uitgegeven moeten hebben. Het gevolg is dat vanaf 2026 een lagere inkomst geraamd moet worden en dat vanaf 2027 de inkomst komt te vervallen. In de komende periode zal bezien moeten worden hoe de beëindiging van de rijksvergoeding kan worden opgevangen.	0	-	126.000	N	442.000	N	442.000	N
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	**130.000**	**V**	**49.000**	**N**	**427.000**	**N**	**417.000**	**N**
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	41.000	V	2.000	N	2.000	V	2.000	V
Totaal Saldo van de opgavemutaties	**171.000**	**V**	**51.000**	**V**	**425.000**	**N**	**415.000**	**N**

2.3 Investeringen

In programma 2 zijn geen wijzigingen in de investeringen.

Programma 3 Opgave Mens en Zorg

3.1 Ontwikkelingen

3.1.1 Bewust (samen)leven

De programmalijn focust zich op het versterken van de weerbaarheid en het zelf oplossend vermogen van inwoners: enerzijds door gezonder te leven en, waar mogelijk, tijdig te anticiperen op levensgebeurtenissen; anderzijds door het stimuleren van “meer omkijken naar elkaar”. We creëren

een klimaat waarin vragen makkelijker op tafel komen, we ervaringen delen en waar nodig de weg wijzen. We zetten daarbij in op een brede aanpak die gericht is op de risicofactoren voor het ontstaan van gezondheidsachterstanden. We zorgen dat inwoners (meer) worden uitgedaagd om te bewegen en kiezen voor gezonde opties. We verbeteren de mogelijkheden voor inwoners om elkaar laagdrempelig te ontmoeten, te ontspannen en elkaar te helpen. We vergroten de sociale cohesie door de sociale basis te versterken.

Resultaten in 2025:	**Realisatie voortgang**
Uitvoeringskader Actief Leven vastgesteld, beleid en maatregelen m.b.t. gezond en actief leven	Door capaciteitsgebrek is de realisatie van het uitvoeringskader vertraagd. Er wordt nu ingezet op een beperktere opzet van dit kader
Sociale kaart gereed om inzicht te geven vrij toegankelijke formele en informele activiteiten en voorzieningen	
Wijkvisie gereed met ambitie en aanpak voor de ontwikkeling per wijk/buurt	
Eerste Huis van de wijk gerealiseerd in pilotvorm en geëvalueerd voor vervolg	
Programma van eisen MFA Hooipolder gereed, aanbesteding gestart	

3.1.2 Werken met talent

De weg naar participatie in onze gemeente is versnipperd en daardoor onvoldoende effectief. Het gevolg hiervan is dat de kosten hoog zijn en er, veelal individuele, voorzieningen worden beschikt die niet voldoende effectief zijn. Dit leidt ertoe dat de talenten van inwoners onvoldoende worden aangesproken en zij daardoor minder in staat zijn om zich te ontwikkelen, een zinvolle bijdrage te leveren aan de samenleving en/of te voorzien in een eigen inkomen. De waarborg voor participatie vraagt expliciete aandacht op bestuurlijk en strategisch niveau. We leggen een stevigere verbinding tussen de WMO (begeleiding), participatie en inburgering waardoor een brede participatie en effectievere integratie plaatsvindt. Het uitgangspunt daarbij is dat je altijd iets zinvols kunt doen in de gemeente en dat je dat vooral samen doet met anderen op een toffe plek.

Resultaten in 2025:	**Realisatie voortgang**
Aanpak en uitgangspunten Brede Participatie bepaald	Dit project start voor zomer 2025. Wettelijke wijzigingen onlangs helder geworden.
Aansluiten op relevante resultaten in de andere programmalijnen (met name Huis van de Wijk en Omgekeerd werken). Omgekeerd werken	
Aansluiten op relevante resultaten in de andere programmalijnen (met name Huis van de Wijk en Omgekeerd werken). Huis van de Wijk	Het huis van de wijk is later dan gepland geopend. De pilot is verlengd tot juli 2025

3.1.3 Gelukkig opgroeien

Jongeren in gemeente Geertruidenberg liggen onder een vergrootglas. Het hoge percentage van jongeren die jeugdhulp krijgen, de cijfers over alcoholgebruik onder jongeren en een historische focus op overlast zorgen voor een negatief beeld. Daarnaast staat de jeugd op afstand en is het voor beleidsmakers lastig om erachter te komen wat jongeren zelf willen. Bovendien is het beeld dat veel jongeren over het leven hebben niet realistisch en staat de mentale gezondheid van steeds meer jongeren onder druk. Dit versterkt elkaar. De beeldvorming wordt niet beter en de kosten voor de jeugdhulp blijven stijgen. Middels deze programmalijn willen we een trendbreuk forceren in zowel de beeldvorming over als de omgang met jongeren én willen we –waar dat kan- jongeren vroegtijdig helpen om grotere problemen te voorkomen en/ of te verminderen. Er wordt extra inzet gepleegd

op de gelijke kansen voor kinderen en jongeren. We doen dit vooral ook samen met kinderen, jongeren en hun ouders/verzorgers. We werken aan een nieuw regionaal jeugdstelsel dat de oplopende inzet van jeugdzorg moet remmen door te zorgen dat ondersteuning eerder, lichter en makkelijker beschikbaar is én inwoners en professionals beter accepteren dat hobbels bij het leven horen. Dit vraagt een grote lokale inzet die zich richt op preventie en interne ontschotting waardoor duurzamere oplossingen worden gecreëerd. De deelname aan het landelijk project “OKO” (Opgroeien in een kansrijke omgeving) gaat helpen om dit effectief te doen.

Resultaten in 2025:	**Realisatie voortgang**
Aanpak jongerenparticipatie gereed	Vertraagd i.v.m. capaciteitsprobleem.
Minimaal twee nieuwe interventies vanuit OKO gestart	
Stevig Lokaal Team/Proof of concept gestart	
Gemeenschappelijke regeling jeugdregio WBO vastgesteld	Het proces om te komen tot een oprichtingsdocument voor een Gemeenschappelijke regeling jeugdregio WBO vraagt tijd, zorgvuldigheid en brede afstemming. Om te komen tot om gedegen besluitvormingsproces is besloten om dit proces te temporiseren. Door het proces te temporiseren, creëren we hiervoor ruimte.

3.1.4 Financieel zelfredzaam

We constateren een toenemende financiële druk en onzekerheid bij inwoners. De bestaanszekerheid komt de komende jaren voor een steeds grotere groep inwoners onder druk te staan. De gemeente Geertruidenberg heeft de afgelopen jaren verschillende maatregelen genomen om te ondersteunen bij de bestaanszekerheid als er (te) weinig inkomen in het gezin is om bijvoorbeeld kinderen te laten sporten of om schulden bij inwoners te voorkomen of af te handelen. Er ontbreekt echter al langere tijd een stevige inhoudelijke basis die richting geeft en samenhang biedt voor meer duurzame aanpakken en oplossingen. In de programmalijn Financieel zelfredzaam wordt dit kader gecreëerd waarmee zowel invulling wordt gegeven aan de verander(en)de wetgeving als aan de eigen ambitie van de gemeente. Binnen dit kader is aandacht voor kansengelijkheid voor kinderen, armoedebestrijding en integrale schuldhulpverlening.

Resultaten in 2025:	**Realisatie voortgang**
Uitvoeringskader Financieel zelfredzaamheid vastgesteld	Uitstel door diverse redenen, zoals vertraging oplevering van rapport door externen. Realisatie van het beleidsplan gaat nog steeds plaatsvinden in 2025. Vaststelling door de raad staat geagendeerd in september 2025.
Daarop opgenomen maatregelen voor 2025 doorgevoerd	Opvolging vindt plaats na vaststelling beleidsplan.

3.1.5 Vrije inloop

De gemeente Geertruidenberg werkt al een aantal jaren aan een “optimale toegang”. Ondanks alle aandacht en investeringen die er gedaan zijn zien we een versnipperde, suboptimale werkwijze die gericht is op het inzetten van (veelal geïndiceerde) voorzieningen: zowel binnen de gemeentelijke organisatie zelf, als in de afstemming met maatschappelijk partners zoals met name welzijn. De beoogde integraliteit en zelfwerkzaamheid die we zowel voor de vraag als het aanbod nastreven wordt met de huidige inrichting niet gerealiseerd. In de landelijke monitors valt Geertruidenberg op door de hoge inzet van (gestapelde) WMO-voorzieningen per inwoner. In de programmalijn “Vrije inloop” gaan we naar een volledig andere inrichting. We gaan “omgekeerd werken” waarbij de brede vraag van een inwoners in zijn of haar leefwereld en het vertrekpunt en de basis is voor de oplossing.

We ontwikkelen een integraal wijkteam voor alle leeftijden dat aanwezig is in alle kernen. Hierin combineren we de komende jaren de ontwikkeling van de sterke lokale teams/uitvoering Proof of Concept) (jeugddomein), pilot generalistisch wijkteam (verbinding loket WIZ-CJG-Welzijn) en het omgekeerd werken in de basisondersteuning. We sturen hierbij ook expliciet op kostenbeheersing

Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang
Realisatie 2e fase “omgekeerd werken”	
Omgekeerde verordening sociaal domein vastgesteld	
Maatwerk/doorbraakfonds gerealiseerd, minimaal 5 complexe casussen opgelost	Documenten met betrekking tot doorbraakfonds in concept gereed. Partners moeten nog akkoord geven op overeenkomst. Staat geagendeerd voor collegevergadering in Q2 2025.
Pilot reablement uitgevoerd	

3.1.6 Transformatie sociaal domein

Transformeren van het sociaal domein naar een houdbare, toekomstbestendige, sociaal-maatschappelijke ondersteuningsstructuur. Inhoudelijk betekent dit dat een krachtige beweging naar de voorkant waarbij vragen vooral in en met de eigen leefomgeving worden opgepakt. Hierdoor blijven ze klein, wordt zelfredzaamheid versterkt en remmen we het beroep op geïndiceerde individuele voorzieningen. In financiële zin betekent dit dat er, conform het programma Mens en Zorg, investeringen nodig zijn in, met name, de voorliggende (wijk-)voorzieningen en dat deze de komende jaren resulteren in de afvlakking van de groei in het sociaal domein (van 10% naar 4% per jaar).
Om het transformatieproces te faciliteren is een focus op data en kostenbeheersing noodzakelijk. Sturen op maatschappelijke rendement en efficiency. Dat is ook van toepassing op het nieuwe subsidiebeleid dat in 2025 wordt vastgesteld en geïmplementeerd.

Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang
Dashboard Mens en zorg continu beschikbaar	
Subsidiebeleid en verordening vastgesteld	

3.2 Afwijkingen reguliere taken

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen op de meerjarenbegroting 2025-2028 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000. Indien er sprake is van afwijkingen lager dan € 25.000 maar van politiek bestuurlijke importantie worden deze afwijkingen eveneens toegelicht.
Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging.

Omschrijving	2025	V/N	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N

Huisvesting basisonderwijs Voor de realisatie van het scholeneiland wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan. Hiervoor is een incidenteel budget noodzakelijk. Dekking door aanwending van de Vrije Algemene Reserve.	150.000	N	0	-	0	-	0	-
Huisvesting IHP Tegelijkertijd met het haalbaarheidsonderzoek wordt ingezet op actualisatie van het Integraal Huisvestings Plan basisonderwijs. Het huidige plan is uit 2019 en dient te worden geactualiseerd naar zowel investeringsjaren, bedragen, volgorde e.d. Hiervoor is een incidenteel budget noodzakelijk van € 30.000, te verdelen over 2 boekjaren. Dekking door aanwending van de Vrije Algemene Reserve	15.000	N	15.000	N	0	-	0	-
Algemene voorzieningen Jeugd In de begroting 2025 dienen de uitvoeringskosten voor de DVO Regio WBO Jeugd incidenteel te worden verhoogd met € 21.000. Omdat vanuit de DVO ook een incidentele afrekening van € 56.000 wordt ontvangen, kunnen deze lasten en baten elkaar compenseren en resteert een voordeel van € 35.000.	35.000	V	0	-	0	-	0	-
Mens en Zorg PL 6 Ondersteunend De ontwikkeling van het nieuwe subsidiebeleid is in 2024 vertraagd en loopt door in 2025. Daarom zijn de resterende middelen uit 2024 overgeheveld naar 2025.	39.000	N	0	-	0	-	0	-
Maatschappelijk werk Indexering en basis bedrag BCF onvoldoende dekkend voor de basisvoorziening samenwerkende welzijnsorganisaties. De wet AMGB is van toepassing.	138.000	N	0	-	0	-	0	-
Maatschappelijk werk Voor Welzijn op Recept wordt een bedrag van € 16.000 beschikbaar gesteld en voor Huis van de Wijk De Schelf € 26.000.	42.000	N	0	-	0	-	0	-
Maatschappelijk werk Voor de voortzetting/afronding van o.a. de pilot "De Schelf" is een afrondend budget noodzakelijk.	85.000	N	0	-	0	-	0	-
Inburgering en statushouders Bij het opstellen van de BR23 is aangenomen dat er meer inburgeringen zouden plaatsvinden. Dat zou moeten leiden tot een hogere algemene uitkering (meer inwoners etc.) hierop is een voorschot genomen. De groei is opgenomen in de algemene uitkering en dient binnen programma 3 te worden gecorrigeerd.	160.000	N	160.000	N	160.000	N	160.000	N
Noodopvang Vluchtelingen Oekraïne Hoge Veer expl. De rijksvergoeding voor de opvang van Oekraïners wordt verlaagd van € 61 naar € 44 per ontheemden per dag. Dat is een daling met 27%.	651.000	N	0	-	0	-	0	-

Opvang Asielzoekers COA Vanaf 1 juli 2025 wordt de vergoeding per asielzoeker per nacht aangepast van € 150 per asielzoeker per nacht naar € 78 per asielzoeker per nacht.	447.000	N	0	-	0	-	0	-
Mens en Zorg PL 5 Vrije inloop Het zwaartepunt van de ontwerp- en implementatiefase voor het project Omgekeerd werken is verschoven van 2024 naar 2025. Middelen die hiervoor gereserveerd waren in 2024 worden daarom overgeheveld naar 2025.	65.000	N	0	-	0	-	0	-
Mens en Zorg PL 5 Vrije inloop Ten behoeve van de proof of concept (POC) voor het stevig lokaal team Drimmelen - Geertruidenberg zijn deze middelen verschoven van geïndiceerde jeugdhulp naar de POC.	172.000	N	0	-	0	-	0	-
PW Inkomen Het aantal bijstandsgerechtigden is in 2024 licht gestegen. Het budget is aangepast op de uitgaven over 2024. Het betreft een open einde regeling. Als inwoners aan de voorwaarden voldoen, wordt een uitkering verstrekt. Mogelijk is er dit jaar een extra verhoging noodzakelijk door oplopend cliëntenbestand en de normwijzigingen per 1 juli.	200.000	N	200.000	N	200.000	N	200.000	N
PW Inkomen Het budget aanpassen op het niveau vanuit Rijksoverheid. De uitgaven voor een loonkostensubsidie blijken de afgelopen jaren ongeveer overeen te komen met het budget vanuit de Rijksoverheid. Het LKS-budget 2025 vanuit Rijksoverheid is € 1. 047.000.	400.000	N	400.000	N	400.000	N	400.000	N
PW Inkomen Buiguitkering 2024 is definitief hoger dan begroot. De voorlopige beschikking 2025 is vastgesteld op: € 6.375.000.	640.000	V	640.000	V	640.000	V	640.000	V
Inkomensvoorzieningen (IOAW/IOAZ) Het aantal IOAW en IOAZ uitkeringen is toegenomen. De trend van voorgaande jaren, zet zich voort. Als ouderen aan de voorwaarden voldoen, wordt de uitkering verstrekt. Het betreft een open einde regeling.	100.000	N	100.000	N	100.000	N	100.000	N
Bijzondere bijstand De stijging van de uitgaven bijzondere bijstand zijn een gevolg van een beter bereik van de doelgroep, die door de energietoeslag in beeld is gekomen.	110.000	N	110.000	N	110.000	N	110.000	N
Bijzondere bijstand Het bedrag is aangepast op de uitgaven 2024. De kosten van bewindvoering betreft langlopende trajecten die door de rechter worden opgelegd.	50.000	N	50.000	N	50.000	N	50.000	N

Sociale Werkplaatsen Het bedrag is aangepast op de uitgaven 2024. De taakstelling beschut werk is geïmplementeerd en wordt verwerkt in de financiële administratie.	25.000	N	50.000	N	50.000	N	50.000	N
Sociale Werkplaatsen De bedragen worden aangepast aan de door de gemeenteraad vastgestelde meerjarenbegroting van MidZuid.	35.000	V	50.000	N	39.000	N	94.000	N
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO) Betreft Beschermd wonen; doordat er meer ambulantisering plaats vindt is het mogelijk dat de kosten voor begeleiding binnen onze gemeente stijgen. Vooralsnog is hiervan geen sprake en moeten we rekening houden met een structureel lagere inkomst vanuit de centrumgemeente Breda.	50.000	N	50.000	N	50.000	N	50.000	N
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO) De gemeente Breda heeft verzocht om bij te dragen aan de kosten voor de verbouwing van de vrouwenopvang van de Safegroup. Hiervoor is een bijdrage geraamd.	82.000	N	0	-	0	-	0	-
Mens en Zorg PL 3 Gelukkig opgroeien Implementatie proof of concept (POC) stevig lokaal team Drimmelen-Geertruidenberg loopt nog door in 1e kwartaal 2025.	36.000	N	0	-	0	-	0	-
Mens en Zorg PL 3 Gelukkig opgroeien Realisatie van jongerenparticipatie is voorzien voor 2025. Eerder gereserveerde middelen daarvoor worden overgeheveld ten behoeve van inhuur extra capaciteit.	60.000	N	0	-	0	-	0	-
Algemene begraafplaatsen Voor het opknappen van het wandelpad op de begraafplaats Geertruidenberg dient er incidenteel budget beschikbaar gesteld te worden.	35.000	N	0	-	0	-	0	-
Algemene begraafplaatsen Het budget voor de opdracht van het ruimen van de begraafplaats is in november 2024 gegeven. Er is enige vertraging opgetreden in de uitvoering. Ruiming zal begin 2025 plaatsvinden, noodzakelijke budget is overgeheveld uit de jaarrekening 2024.	50.000	N	0	-	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 3 Mens en Zorg Uitvoering van raadbesluit tot het beschikbaar stellen van budget aan het zwembad voor de goedkopere zwembadkaartjes , dekking uit vrije algemene reserve.	68.000	V	0	-	0	-	0	-

Mutaties reserves opgave 3 Mens en Zorg Betreft onttrekkingen op het terrein van sociaal domein uit de jaarrekening 2024. Programmalijn 6 inhuur € 39.000. BCF subsidie € 36.000 en br 23 programmalijn 3 € 60.000 en begraafplaatsen € 50.000	221.000	V	0	-	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 3 Mens en Zorg Betreft onttrekkingen uit de vrije algemene reserve voor het opstellen van het integraal huisvestingsplan basisonderwijs.	15.000	V	15.000	V	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 3 Mens en Zorg Betreft onttrekkingen uit de vrije algemene reserve voor het opstellen van een haalbaarheidsonderzoek scholeneiland.	150.000	V	0	-	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 3 Mens en Zorg Ter dekking van de kosten van de verbouwing van de vrouwenopvang van de Safegroup.	82.000	V	0	-	0	-	0	-
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	**1.916.000**	**N**	**530.000**	**N**	**519.000**	**N**	**573.000**	**N**
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	170.000	V	8.000	N	143.000	V	143.000	V
Totaal Saldo van de opgavemutaties	**1.746.000**	**N**	**538.000**	**N**	**376.000**	**N**	**431.000**	**N**

3.3 Investeringen

In programma 3 zijn geen wijzigingen in de investeringen.

Programma 4 Opgave Wonen

4.1 Ontwikkelingen

4.1.1 Woonruimte naar behoefte

Op basis van demografische ontwikkelingen en de opgelegde taakstelling voor specifieke doelgroepen,
ontwikkelen we naar behoefte. Dit kunnen we op de volgende manieren realiseren:

- nieuwe woningen bouwen;
- transformeren leegstand ;
- aanpassen in de bestaande woningvoorraad;
- herstructurering woonwijken.

Resultaten in 2025:	**Realisatie voortgang**
We starten de planologische procedure voor 150-180 woningen bij Achter de Hoeven	De planologische procedure wordt voorbereid. Vanwege personeelswisselingen is de voortgang vertraagd.

We maken een keuze over de Raamsdonkse potentiële woningbouwlocaties	In september en oktober 2024 zijn participatieavonden gehouden. We zijn begonnen met het schrijven van de visie Woningbouw Raamsdonk. Vanwege personeelswisselingen is de voortgang van de uitwerking van de visie met daarin de keuze over de Raamsdonkse potentiële woningbouwlocaties gestagneerd.
We werken de kaders en randvoorwaarden voor de ontwikkeling van de locatie van het voormalige brugklasgebouw Dongemond college uit.	De kaders en randvoorwaarden worden opgesteld door een nader aan te wijzen projectleider. Vanwege personeelswisselingen is de aanwijzing vertraagd.
We leggen de raad een startnotitie voor over de mogelijke ontwikkeling van de locatie Landonk-Karthuizerstraat in Raamsdonksveer	

4.1.2 Verbeteren, bewaken en behouden balans

Balans gaat zowel over het verdelen van de woningvoorraad als over de soorten woningen die we hebben in onze gemeente. We maken gebruik van de mogelijkheid om een percentage van onze woningvoorraad toe te wijzen aan onze eigen inwoners. Bovendien houden we rekening met een evenredige spreiding van doelgroepen zoals de uitstroom beschermd wonen, maatschappelijke opvang en statushouders. Daarnaast houden we bij herstructureren en nieuwbouw de verdeling van verschillende typen woningen en prijsklassen in het oog.

Resultaten in 2025:	**Realisatie voortgang**
In anterieure overeenkomsten en andere afspraken met ontwikkelaars wordt het gewenste woningbouwprogramma zoveel mogelijk vastgelegd	
In de prestatieafspraken met woningstichting Thuisvester leggen we vast hoe we de verdeling van de woningvoorraad laten aansluiten op de maatschappelijke opgave	

4.1.3 Regie op de woningmarkt

We gaan toe naar een actieve sturing uitvraag aan de voorkant in plaats van toetsing achteraf. De middelen om de regie te pakken zijn bijvoorbeeld:

- waar nodig en/of gewenst inzetten op een actief grondbeleid (te baseren op maatwerk);
- opleggen woningbouwprogramma en –differentiatie via de anterieure overeenkomst.

Resultaten in 2025:	**Realisatie voortgang**
In anterieure overeenkomsten en andere afspraken met ontwikkelaars wordt het gewenste woningbouwprogramma zoveel mogelijk vastgelegd	
We starten de aanbestedingsprocedure voor de ontwikkeling van Achter de Hoeven	De aanbesteding voor de ruimtelijke procedure wordt opgestart. Vanwege personeelswisselingen is de voortgang vertraagd.

4.1.4 Ontwikkelingen in samenspraak met inwoners en stakeholders

Bij alle nieuwe ontwikkelingen op het gebied van wonen worden inwoners betrokken. Op deze manier creëren we draagvlak en voelen inwoners zich betrokken en gehoord.
Op het abstracte niveau (gemeentebreed) is de gemeente daarbij aan zet vanuit de opgave. Per locatie gebeurt dit via de omgevingsdialoog die is gebaseerd op de door de gemeenteraad

vastgestelde notitie burgerparticipatie. In het eerste geval is de gemeente de regisseur; in de tweede situatie is de gemeente toetsend.

Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang
We wijzen ontwikkelaars op het voeren van een omgevingsdialoog ongeacht of deze verplicht is	

4.2 Afwijkingen reguliere taken

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen op de meerjarenbegroting 2025-2028 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000. Indien er sprake is van afwijkingen lager dan € 25.000 maar van politiek bestuurlijke importantie worden deze afwijkingen eveneens toegelicht.
Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging.

Omschrijving	2025	V/N	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N
Ruimtelijk beleid De herinrichting van de Nionplas is één van de projecten die aangedragen wordt voor de investering van leefbaarheidsgelden. Het is daarom belangrijk om een inrichtingsplan op te (laten) stellen. Hiervoor is eenmalig budget noodzakelijk.	25.000	N	0	-	0	-	0	-
Ruimtelijke projecten Het opstellen van het omgevingsplan is een traject van meerdere jaren. Jaarlijks wordt bezien welk budget noodzakelijk wordt geacht. Voor 2025 is dit € 75.000.	75.000	N	0	-	0	-	0	-
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	**100.000**	**N**	**0**	**-**	**0**	**-**	**0**	**-**
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	18.000	V	14.000	V	26.000	V	26.000	V
Totaal Saldo van de opgavemutaties	**82.000**	**N**	**14.000**	**V**	**26.000**	**V**	**26.000**	**V**

4.3 Investeringen

In programma 4 zijn geen wijzigingen in de investeringen.

Programma 5 Opgave Economie en Toerisme

5.1 Ontwikkelingen

5.1.1 Verbeteren vestigingsklimaat

Om te komen tot een verbetering van het vestigingsklimaat in de gemeente richten we ons op thema's toekomstbestendige bedrijventerreinen, centrumgebieden en ondernemerschap.

We leggen de focus bij het toekomstbestendig maken van bedrijventerrein Dombosch door kwaliteitsbetering van het verblijfklimaat. Het centrum van Raamsdonksveer willen we meer vergroenen en we gaan voor de kermissen en weekmarkten na wat een passende toekomstige invulling kan worden. We onderzoeken of consensus bereikt kan worden voor het instellen van een ondernemersfonds. Ook ondernemers die starten staan we bij met een ondersteuningsaanbod dat opgezet wordt met lokale ondernemers.

Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang
We initiëren een samenwerking binnen de lokale maritieme sector op o.a. de thema's werkgelegenheid, opleidingen, economische groei	
Het onderzoek 'ondernemersfonds Geertruidenberg' ronden we af met de lokale ondernemerscollectieven en bij consensus gaan we de procedure doorlopen om tot een ondernemersfonds per 1-1-2026 te komen	
We starten voor de (uitvoering van de kwaliteitsverbeterplan) bedrijventerrein Dombosch op de thema's vergroenen en verblijfsklimaat	
Het kermis- en weekmarkten beleid evalueren en herzien we	
Voor starters organiseren we een startersprogramma	
Het verbeteren het verblijfsklimaat in het centrumgebied van Raamsdonksveer door op meerdere plekken grijs naar groen om te vormen	
We organiseren een informatieve netwerkbijeenkomst (Connecting Event Geertruidenberg) met en voor de 3O's	

5.1.2 Circulaire, duurzame & innovatieve economie

We ondersteunen het bedrijfsleven bij projecten die bijdragen aan een circulaire en duurzame economie. Dit kan op verschillende thema's zijn zoals energie infrastructuur, het vergroenen van de bedrijfsomgeving of reststromen omvormen tot grondstoffen.
Samen impact maken om de duurzaamheid concreet vorm te geven vinden we belangrijk. Door de Groene Pluim aan een lokaal bedrijf uit te reiken willen we een koploper in de schijnwerpers zetten.

Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang
We maken een wandelverbinding met de natuur aan de noordzijde van bedrijventerrein Dombosch en zetten in op vergroenen van het bedrijventerrein	
We ondersteunen en faciliteren pilotprojecten (gericht op bijvoorbeeld energie, vergroenen, reststromen en innovatie)	
In 2025 reiken we weer een Groene Pluim aan een lokaal bedrijf uit	

5.1.3 Gastvrij naar bezoekers

Het VVV-informatiepunt in de huidige vorm stopt per 2025. Om onze toeristische bezoekers te voorzien van informatie over de gemeente Geertruidenberg en de omliggende regio vinden we het belangrijk om een lokaal informatiepunt te behouden. We gaan hiervoor samen werken met het Regionaal Bureau voor Toerisme (RBT De Langstraat).
Om het toeristisch aanbod te versterken stellen we o.a. een inrichtingsplan voor het plassengebied op en realiseren we een aantrekkelijke wandelroute van de haven naar het historisch centrum.

Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang
Het lokale informatiepunt (VVV) brengen we onder bij RBT De Langstraat	

We verbinden de haven met de vesting door het aanleggen van een aantrekkelijke wandelroute	
Voor het plassengebied stellen we een inrichtingsplan op	
We voeren een pilotproject 'blind walls' (muurschildering) uit in samenwerking met ondernemers en een kunstenaar	

5.2 Afwijkingen reguliere taken

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen op de meerjarenbegroting 2025-2028 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000. Indien er sprake is van afwijkingen lager dan € 25.000 maar van politiek bestuurlijke importantie worden deze afwijkingen eveneens toegelicht.
Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging.

Omschrijving	2025	V/N	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N
Historische gebouwen (monumenten) Voor de bestrating rondom de Anne Frank boom is een budget noodzakelijk van € 25.000. Deze lasten worden gedekt door onttrekking uit de Vrije Algemene Reserve. Omdat tegenover deze toename van de last ook een structurele bezuiniging op de werkbudgetten wordt doorgevoerd is het effect voor 2025 slechts € 10.000 nadelig. Hoewel deze mutatie per saldo lager is dan € 25.000 wordt deze toegelicht vanwege de dekking uit de Vrije Algemene Reserve.	10.000	N	15.000	V	15.000	V	15.000	V
Mutaties reserves opgave 5 Economie en toerisme Onttrekking ter dekking van historische gebouwen / Anne Frank boom bestrating.	25.000	V	0	-	0	-	0	-
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	**15.000**	**V**	**15.000**	**V**	**15.000**	**V**	**15.000**	**V**
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	14.000	N	3.000	N	14.000	N	14.000	N
Totaal Saldo van de opgavemutaties	**1.000**	**V**	**12.000**	**V**	**1.000**	**V**	**1.000**	**V**

5.3 Investeringen

In programma 5 zijn geen wijzigingen in de investeringen.

Programma 6 Opgave Bestuur en Dienstverlening

6.1 Ontwikkelingen

6.1.1 Klaar voor de toekomst

Het aantal wettelijke taken bij gemeenten is in de afgelopen jaren sterk gestegen. Dit is ook zichtbaar in de groei die de gemeentelijke organisatie heeft doorgemaakt; van 124 fte in 2013 naar 192 fte in

2024. Ook zien we als gemeente dat de complexiteit van de samenleving en de maatschappelijke opgaven toeneemt. Het aanpakken van uitdagingen binnen de bestaande werkwijzen en organisatorische structuren werkt niet meer als vanzelfsprekend. Het is noodzakelijk om ook in de toekomst wendbaar en flexibel te blijven, om focus te houden op het realiseren van politiek-bestuurlijke en maatschappelijke ambities en om de juiste keuzes te maken voor inwoners. Daarom heeft het college opdracht gegeven om de organisatie te herijken. Het gaat daarbij om de implementatie van het programmatisch werken, het realiseren van een kwalitatieve doorontwikkeling en het organiseren van een passende organisatiestructuur. Een versterking van de organisatie vraagt om een structurele investering in formatie. Daarbij is door de krapte op de arbeidsmarkt het investeren in het werven en behouden van medewerkers met de juiste competenties cruciaal.

Resultaten in 2025:	**Realisatie voortgang**
Organisatieplan In 2025 wordt het organisatieplan opgeleverd. In dit organisatieplan staan de visie op de organisatie, de sturing en inrichting en de werkwijzen en processen beschreven.	
Inrichting Het organisatieplan vindt zijn uitwerking in een vernieuwde organisatiestructuur. In 2025 wordt de organisatie conform deze organisatiestructuur ingericht waarbij een zorgvuldig proces met medezeggenschap en medewerkers wordt doorlopen.	
Versterken formatie De ontwikkeling van de organisatie vraagt om versterking van de formatie door het toevoegen van nieuwe functies. Deze functies zijn opgenomen in deze begroting en worden binnen de financiële kaders ingevuld. Mogelijkheden voor efficiency worden niet onbenut gelaten	
Aantrekkelijk werkgeverschap We investeren in het aantrekken van de juiste mensen via moderne en creatieve wervingsmethoden. Ook investeren we in huidige medewerkers door opleidingen, trainingen en HR-beleid gericht op vitaliteit.	Dit betreft een doorlopend proces en om die reden kan dit niet op groen gezet worden.

6.1.2 Betrouwbaar, toegankelijk en inclusief

We stellen samen met de gemeenteraad regels vast over burgerparticipatie we verstevigen de relatie tussen college en gemeenteraad. We zetten sterker in op onze communicatie naar buiten we investeren in dataverzameling en monitoring.

Resultaten in 2025:	**Realisatie voortgang**
Het Relevant Gesprek wordt bij burgerparticipatietrajecten standaard gebruikt conform de gemaakte afspraken met de gemeenteraad.	

6.1.3 Kwaliteit, professionaliteit en continuïteit van onze dienstverlening

We zetten onze inspanningen van de afgelopen jaren voort om de kwaliteit professionaliteit van onze dienstverlening te continueren en verbeteren.

Resultaten in 2025:	**Realisatie voortgang**
Servicenormen We stellen in 2025 servicenormen op.	We gaan aan de slag met het opstellen van servicenormen. Door capacitaire problemen is hier vooralsnog geen start mee gemaakt.
Burger- / ondernemerspeiling We voeren in 2025 een peiling uit onze onder inwoners en onze ondernemers.	We gaan aan de slag met het uitvoeren van een burger- en ondernemerspeiling. Door capacitaire problemen is hier vooralsnog geen start mee gemaakt.
Implementatie Wet Open Overheid (WOO)	De gemeente Geertruidenberg werkt aan het bestendig implementeren

Als overheid communiceren we proactief waardoor inwoners en ondernemers meer zicht krijgen op het handelen van de gemeente. In dat kader hebben al een nulmeting en bepaling vanuit het ambitieniveau (basis) plaatsgevonden. Eind 2024 wordt een plan van aanpak opgesteld om te bepalen wat er moet gebruiken op het vlak van o.a. de informatiehuishouding, aanpassing in werkprocessen, communicatie intern/extern en opleidingen voor medewerkers. In 2025 geven we nadere uitvoering aan dat plan van aanpak.	van de WOO in haar werkprocessen. We beschikken over de verplichte WOO-functionaris en we voldoen aan de eerste openbaarmakingstranche, zijnde de actieve openbaarmakingsplicht. Verder werken we toe naar de volgende tranche die (gefaseerd) verplicht wordt. Medio 2025 zal het publicatieplatform live gaan. Tot slot zetten we ons in om de informatiehuishouding verder op orde te brengen. Aan de andere kant voorzien we ook een risico omdat we afhankelijk zijn van inhuurcapaciteit omdat er vooralsnog geen structurele formatie beschikbaar is voor de implementatie en de coördinatie van de actieve WOO verplichtingen.
Archief en zaaksysteem in de cloud brengen De implementatie van ons zaak- en archiefsysteem in de cloud is in 2024 gestart met een Europese aanbesteding. De doorlooptijd van aanbesteding en implementatie is langer dan verwacht waardoor realisatie nu in 2025 gepland is in plaats van in 2024.	
Datagedreven werken Eind 2024 worden de resultaten met betrekking tot de datastrategie bekend en ook welke stappen we kunnen en/of moeten zetten voor het vervolg en welke financiële consequenties dat heeft. Voor nu is het nog te vroeg om hier concrete resultaten aan te koppelen. In de P&C producten in 2025 komen we daar nader op terug.	Begin 2025 is een rapport opgesteld over het datagedreven werken in de gemeente Geertruidenberg. De resultaten uit dit rapport moeten nog met u gedeeld worden. Op hoofdlijn komt het er op neer dat we o.a. gelet op het ontbreken van grote hoeveelheden data het datagedreven niet werkt voor de gemeente Geertruidenberg. Aan de andere kant kunnen we juist meer waarde halen uit informatiegestuurd werken.

6.1.4 Klantgerichtheid, we zijn dichtbij en weten wat er speelt

Inwoners en ondernemers hebben niet de mogelijkheid om naar een ander te gaan als ze niet tevreden zijn over onze dienstverlening. Ze zijn aangewezen op de gemeente waarin ze wonen of gevestigd zijn. We stemmen daarom onze dienstverlening af op onze inwoners en ondernemers. We zijn een open en bereikbare gemeente.

Resultaten in 2025:	**Realisatie voortgang**
Door ontwikkelen KCC In 2025 geven we uitvoering aan de doorontwikkeling van het KCC.	De afgelopen jaren en ook dit jaar hebben er verschillende ontwikkelingen plaats gevonden in het kader van de doorontwikkeling KCC. Daar draagt de verbouwing van de publiekshal aan bij maar ook zullen de medewerkers van het KCC binnenkort in bedrijfskleding gestoken worden voor een professionele uitstraling. Aangezien dit een doorlopend proces is kan dit resultaat niet op groen gezet worden..
Verbouw gemeentehuis Er is een investering nodig in het gemeentehuis om de dienstverlening te kunnen blijven continueren en verbeteren, maar ook voor de huisvesting van ons personeel.	Het restant voorbereidingskrediet cq bouwbudget voor het gemeentehuis wordt aangewend voor de meest noodzakelijke ingrepen. Een voorgenomen ombuiging cq een mogelijke vervolgambitie krijgt een plek in de kadernota.
Huis van de gemeente Met de verbouwing van de ontvangstruimte die in de tweede helft van 2024 heeft plaatsgevonden zijn we een meer open en bereikbare gemeente geworden met aandacht voor de privacy van onze bezoekers. Ook is er in de hal een vergaderruimte voor bezoekers toegevoegd en zijn aangrenzende werkruimten eigentijdser gemaakt. Met deze aanpassingen kunnen we inwoners ontvangen in een professionele omgeving, beter samen werken en in een rustige omgeving een online overleg voeren met inwoners of onze partners. Het onderzoek naar de toekomstbestendigheid van het gemeentehuis heeft in 2024 nog niet kunnen plaatsvinden en wordt in 2025 opgepakt.	

6.1.5 Betrekken inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners bij zaken, we doen het samen

We stellen samen met de gemeenteraad regels vast over burgerparticipatie. We zetten sterker in op onze communicatie naar buiten. We investeren in dataverzameling en monitoring.

Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang
Klachtenafhandeling We brengen klachten en bezwaarschriften in beeld en maken een analyse van de soort klachten en gaan op zoek naar verbeteringen. Ook het proces van klachtenafhandeling passen we aan.	Gelet op de hoeveelheid taken die aan wettelijke termijnen gebonden zijn binnen het team dat ook voor dit resultaat aan de lat staat, is er nog geen ruimte geweest om het proces van klachtafhandeling aan te passen.
Communicatie jongeren We betrekken jongeren meer bij (relevante) projecten en passen onze manier van communiceren op hen aan.	
Burgerparticipatie Het Relevant Gesprek wordt bij burgerparticipatietrajecten standaard gebruikt conform de gemaakte afspraken met de gemeenteraad.	

6.2 Afwijkingen reguliere taken

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen op de meerjarenbegroting 2025-2028 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000. Indien er sprake is van afwijkingen lager dan € 25.000 maar van politiek bestuurlijke importantie worden deze afwijkingen eveneens toegelicht.
Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging.

Omschrijving	2025	V/N	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N
Gemeenteraad De salarissen van een aantal raadsleden wordt niet via de salarisadministratie uitbetaald waardoor dit abusievelijk niet mee is genomen in de ramingen. Daarnaast zijn de salarissen van raadsleden hoger dan begroot. Beide worden nu gecorrigeerd.	45.000	N	45.000	N	45.000	N	45.000	N
Regionale samenwerking Voor de regionale samenwerking Baroniegemeenten en SRBT is initieel € 50.000 voor de begroting 2025 beschikbaar gesteld. Deze raming wordt thans opgenomen. Hierover is nadere informatie verstrekt in de raadsinformatiebrief van 10 december 2024.	50.000	N	50.000	N	50.000	N	50.000	N
Bevolkingsregister In de BR23 is gedurende 2 jaren budget beschikbaar gesteld voor de doorontwikkeling van het KCC. Van dit budget is de afgelopen jaren geen gebruik gemaakt. Gelet op de financiële opgave waar we voor staan is dit budget voor 2025 (laatste jaar) afgeraamd.	30.000	V	0	V	0	V	0	V
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	**65.000**	**N**	**95.000**	**N**	**95.000**	**N**	**95.000**	**N**
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	15.000	N	5.000	N	5.000	N	5.000	N
Totaal Saldo van de opgavemutaties	**80.000**	**N**	**100.000**	**N**	**100.000**	**N**	**100.000**	**N**

6.3 Investeringen

In programma 6 zijn geen wijzigingen in de investeringen.

Programma 7 Opgave Financiën en Organisatie

7.1 Ontwikkelingen

7.1.1 Lastendruk is in balans met de ambities die vanuit alle opgave zijn geformuleerd

Lastendruk is in balans met de ambities die vanuit alle opgave zijn geformuleerd.

Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang
In 2025 zijn alle raadsvoorstellen met financiële consequenties voorzien van een begrotingswijziging, deze wijziging is als concept wijziging in financiële systeem ingevoerd	
In 2025 is een subsidie-coördinator actief	Er is meedere keren geprobeerd om een subsidie-coördinator in dienst te nemen. Dat is vooralsnog niet gelukt. Op dit moment maken we d.m.v. inhuur wel stappen met het opstellen van een subsidieverordening.
De uitvoering van de taken voor de Wet Onroerende Zaken (WOZ) en de Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG) is overgedragen aan Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW)	
Bij de op te stellen kadernota in 2025 presenteren we een maatregelenpakket waarmee we de begroting meerjarig structureel sluitend krijgen	Gelet op de huidige ontwikkelingen streeft ons college naar een sluitende begroting voor 2026 en 2027. Voor de jaren daarna is het afhankelijk van het beleid van het Rijk. Het maatregelenpakket is opgenomen in de kadernota.

7.1.2 Inwoners en partners hebben inzicht in de wijze waarop wij conform wet en regelgeving onze middelen besteden en de mate waarin we de doelen realiseren

Inwoners en partners hebben inzicht in de wijze waarop wij conform wet en regelgeving onze middelen besteden en de mate waarin we de doelen realiseren.

Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang
Aan de gemeenteraad is integraal advies voorgelegd over de frequentie van de tussentijdse verantwoordingen aan de gemeenteraad	
Voor alle programmadoelstelling zijn prestatie-indicatoren opgesteld met een meerjarige verwachting/prognose	Voor een groot deel voldoen we aan dit resultaat maar op een aantal onderdelen voldoen we hier nog niet aan.

7.2 Afwijkingen reguliere taken

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen op de meerjarenbegroting 2025-2028 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000. Indien er sprake is van afwijkingen lager dan € 25.000 maar van politiek bestuurlijke importantie worden deze afwijkingen eveneens toegelicht.
Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging.

Omschrijving	2025	V/N	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N
Overhead Bestuursondersteuning college van B&W In de algemene leden vergadering van de VNG is besloten om de financiering van de gezamenlijke activiteiten in 2025 evenals voorgaande jaren via het Fonds GGU te laten verlopen. De bijdrage is nu € 4,58 per inwoner (22.060 per 1 januari 2025). Daarnaast dient in 2025 nog een nabetaling 2023 en 2024 (totaal € 14.000) te worden gedaan.	46.000	N	32.000	N	32.000	N	32.000	N
Overhead Bestuursondersteuning college van B&W Iedere 2 jaar dient er budget begroot te worden voor onderzoek naar “waar staat je gemeente”. Voor 2025 was dit begroot. Abusievelijk is verzuimd om 2 jaar later een budget hiervoor op te nemen. Deze discrepantie in de begroting 2027 wordt nu gecorrigeerd.	0	V	0	V	40.000	N	0	V
Overhead Personeel De daadwerkelijke kosten voor de beschikbaarheidsdiensten blijken hoger te zijn dan vooraf gedacht en daarom moet het budget structureel verhoogd worden. In 2025 moet met terugwerkende kracht nog een inhaalslag gemaakt worden.	51.000	N	20.000	N	20.000	N	20.000	N
Overhead Personeel Op basis van historische trendlijn blijkt de opbrengst UWV gelden/zwangerschapsvergoedingen te hoog geraamd. Dit budget is nu teruggebracht naar gemiddelde opbrengst over afgelopen vijf jaar.	55.000	N	55.000	N	55.000	N	55.000	N
Overhead personeel Op het budget voor opleidingen vanuit de BR 23 kan een verlaging worden doorgevoerd omdat hiervoor geen specifieke opleidingen meer noodzakelijk worden geacht. Eventuele opleidingen kunnen aan het reguliere budget worden toegerekend.	50.000	V	50.000	V	50.000	V	50.000	V
Overhead ICT Voor onderzoek naar toekomstige digitale infrastructuur nemen wij € 50.000 op.	50.000	N	0	V	0	V	0	V
Algemene uitgaven en inkomsten Voor de afwikkeling van Brabant Water hebben we incidenteel € 23.000 ontvangen. Daarnaast is er voor de inruil van twee voertuigen incidenteel geld ontvangen, in totaal € 45.000.	68.000	V	0	V	0	V	0	V
Algemene uitgaven en inkomsten Teneinde de voorgenomen bezuinigen te kunnen realiseren is aanvullend onderzoek nodig inzake voorzieningen niveau en onderhoud/investeringen sport. Hiervoor wordt incidenteel budget beschikbaar gesteld.	25.000	N	0	V	0	V	0	V
Mutaties reserves opgave 7 Financiën Voor een zuivere beoordeling van de turapcijfers worden de saldo's van de primitieve begroting ingebracht. (Structureel)	118.000	V	0	V	0	V	0	V
Mutaties reserves opgave 7 Financiën Voor een zuivere beoordeling van de turapcijfers worden de saldo's van de primitieve begroting ingebracht. (Incidenteel)	0	V	15.000	V	155.000	V	132.000	V
Mutaties reserves opgave 7 Financiën Voor een zuivere beoordeling van de turapcijfers worden de saldo's van de primitieve begroting ingebracht. (Structureel)	0	V	3.374.000	N	3.935.000	N	4.113.000	N

Mutaties reserves opgave 7 Financiën Voor een zuivere beoordeling van de turapcijfers worden de saldo's van de primitieve begroting ingebracht. (Incidenteel)	114.000	N	0	V	0	V	0	V
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	**105.000**	**N**	**3.417.000**	**N**	**3.877.000**	**N**	**4.038.000**	**N**
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	84.000	N	324.000	N	314.000	N	314.000	N
Totaal Saldo van de opgavemutaties	**189.000**	**N**	**3.740.000**	**N**	**4.190.000**	**N**	**4.352.000**	**N**

Taakstelling organisatie:

In de begroting 2025 is een structurele taakstelling opgenomen van € 400.000 welke in de loop van het jaar zou worden geconcretiseerd. In onderstaande tabel treft u de mutaties aan die in deze Turap 2025-1 zijn verwerkt. Resteert een bedrag van € 50.000 waarvan in de Najaarsnota de verdere invulling zal worden gegeven. Omdat het een veelheid van bedragen betreft (in hoofdzaak overhead) en een deel van de bedragen kleiner is dan € 25.000 (en dus niet nader worden toegelicht), hebben wij onderstaande tabel opgenomen.
In de tabel staan alle structurele mutaties tot een totaalbedrag van € 349.500. De mutaties groter dan € 25.000 zijn (teneinde de tellingen zuiver te houden) eveneens onderdeel van de mutaties < € 25.000. Bedragen onder € 25.000 worden niet nader toegelicht maar worden wel in het saldo (en de begrotingswijziging) opgenomen

College van Burgemeester en wethouders	BR23 Scholing en opleidingen	-15.000
Overhead Personeel	Gedifferentieerd belonen	-10.000
	AOV tientje CAO	-7.500
	Onderhoudsronde HR21	-100.000
	Contributies en abonnementen	-20.000
	Arbo uitvoeringsbudget	-20.000
	Reiskosten woon/werk verkeer	-50.000
	BR23 Scholing en opleidingen	-20.000
Overhead Dienstverlening Integrale Advisering	Advieskosten (BCF/BTW/belastingen)	-8.000
	Advieskosten (juridisch)	-27.000
Overhead Gemeentehuis	Contributies en abonnementen	-10.000
	Contractueel Onderhoud (CV, brandmeld, airco e.d.)	-20.000
	Klein onderhoud (good housekeeping)	-20.000
	Drukkosten	-7.000
Brandweergarages en blusmiddelen	Bijdragen / vergoedingen	-15.000
Eindtotaal		- 349.500

7.3 Investeringen

In de volgende tabel zijn de mutaties op de investeringen van programma 7 opgenomen.

Begroot	Wijziging	Nieuw begroot	Krediet omschrijving	Toelichting - Besluit
129.580	-129.580	0	25 Verduurzaming gemeentehuis (2e fase label A)	Het bedrag was opgeknipt in 2 kredieten namelijk: 70400950 22 verduurzaming gemeentehuis 1e fase label C en 70400325 25 verduurzaming gemeentehuis 2e fase label A. Vorig jaar is het gehele krediet om te komen tot een energielabel C besteed aan verduurzaming van het gemeentehuis. Eind 2024 is er een nieuw energielabel opgesteld. Hieruit blijkt dat we na 14 maart 2025 al energielabel A hebben. Op 14 maart zijn de PV-panelen aangesloten op het net en gaan ze dus energie opwekken. Besluit: Krediet met € 129.580 verlagen en project afsluiten
30.000	17.000	47.000	25 Oefenplaat brandweerkazerne Geertruidenberg	De oefenplaat kan door grondverkoop niet gebouwd worden zoals oorspronkelijk het idee was. Hierdoor zijn extra werkzaamheden nodig om de oefenplaat te realiseren. Dit heeft als gevolg dat de oefenplaat duurder uitvalt dan verwacht. Besluit: Krediet met € 17.000 verhogen
100.000	24.000	124.000	24 Fuso werkbus vp-156-h	Aanschafkosten hoger Besluit: Krediet met € 24.000 verhogen
100.000	20.000	120.000	24 Fuso werkbus vv-881-x	Aanschafkosten hoger Besluit: Krediet met € 20.000 verhogen
100.000	22.000	122.000	24 Fuso werkbus vv-218-x	Aanschafkosten hoger Besluit: Krediet met 22.000 verhogen
100.000	20.000	120.000	24 Fuso werkbus vv-219-x	Aanschafkosten hoger Besluit: Krediet met € 20.000 verhogen

3.2 Reserves en voorzieningen

In onderstaande tabellen worden een resumé van de mutaties van de reserves en voorzieningen weergegeven zoals in deze Turap 2025-1 zijn opgenomen. Een storting in de reserve is een Nadeel voor het exploitatiesaldo. Een onttrekking uit een reserve is een Voordeel. Voor de stortingen en onttrekking uit een voorziening wordt dezelfde codering gebruikt.

Pr.	Reserve	2025	V/N	2026	V/N	2027	2028
1	Vrije Algemene Reserve, inbreng incidenteel begrotingssaldo 2025-2028 dekking voor overhevelingen uit jaarrekening 2024. Waterwegen, parken en plantsoenen.	204.000	N				
3	Vrije Algemene Reserve, inbreng incidenteel begrotingssaldo 2025-2028 dekking goedkope zwembadkaartjes.	68.000	N				
3	Vrije Algemene Reserve, inbreng incidenteel begrotingssaldo 2025-2028 onttrekking om incidentele tekorten zwembad te dekken .	14.000	N				
3	Vrije Algemene Reserve, inbreng incidenteel begrotingssaldo 2025-2028 onttrekking voor overheveling vanuit jaarrekening 2024.	221.000	N				
3	Vrije Algemene Reserve, inbreng incidenteel begrotingssaldo 2025-2028 dekking voor de kosten voor het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan Basisonderwijs.	15.000	N	15.000	N		

3	Vrije Algemene Reserve, inbreng incidenteel begrotingssaldo 2025-2028 dekking voor haalbaarheidsonderzoek scholeneiland.	150.000	N				
3	Vrije Algemene Reserve, inbreng incidenteel begrotingssaldo 2025-2028 dekking voor verbouwing vrouwenopvang. Breda.	82.000	N				
5	Vrije Algemene Reserve, inbreng incidenteel begrotingssaldo 2025-2028 onttrekking ter dekking van aanbrengen straatwerk rondom Anne Frank boom .	25.000	N				
7	Inbrengen van positief saldo van primitieve begroting 2025.	4.000	V				

Pr.	Voorziening	2025	V/N	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N
div.	Voorziening onderhoud gemeentelijke eigendommen.	86.000	N						
2	Voorziening afvalstoffenheffing egalisatie lasten afvalverwijdering.	15.000	V	15.000	V	15.000	V	15.000	V
2	Voorziening riolering, salderen van lasten met voorziening.	33.000	V	33.000	V	33.000	V	33.000	V

3.3. Recapitulatie afwijkingen programma's

3.3 Recapitulatie afwijkingen programma's

Saldo van de opgavemutaties > 25.000	2025	V/N	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N
Opgave 1 – Leefbaarheid	263.000	N	233.000	N	149.000	N	149.000	N
Opgave 2 – Duurzaamheid	130.000	V	49.000	V	427.000	N	417.000	N
Opgave 3 – Mens en Zorg	1.916.000	N	530.000	N	519.000	N	573.000	N
Opgave 4 – Wonen	100.000	N	0	V	0	V	0	V
Opgave 5 – Economie en Toerisme	15.000	V	15.000	V	15.000	V	15.000	V
Opgave 6 – Bestuur en Dienstverlening	65.000	N	95.000	N	95.000	N	95.000	N
Opgave 7 – Financiën en Bedrijfsvoering	105.000	N	3.417.000	N	3.877.000	N	4.038.000	N
Totaal Saldo van de opgavemutaties > 25.000	**2.304.000**	**N**	**4.211.000**	**N**	**5.052.000**	**N**	**5.257.000**	**N**

Saldo van de opgavemutaties < 25.000	2025	V/N	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N
Opgave 1 – Leefbaarheid	5.000	N	111.000	V	112.000	V	113.000	V
Opgave 2 – Duurzaamheid	41.000	V	2.000	V	2.000	V	2.000	V
Opgave 3 – Mens en Zorg	170.000	V	9.000	N	143.000	V	143.000	V
Opgave 4 – Wonen	18.000	V	14.000	V	26.000	V	26.000	V
Opgave 5 – Economie en Toerisme	14.000	N	3.000	N	14.000	N	14.000	N
Opgave 6 – Bestuur en Dienstverlening	15.000	N	5.000	N	5.000	N	5.000	N
Opgave 7 – Financiën en Bedrijfsvoering	84.000	N	324.000	N	314.000	N	314.000	N
Totaal Saldo van de opgavemutaties < 25.000	**111.000**	**V**	**214.000**	**N**	**50.000**	**N**	**49.000**	**N**

Totaal Saldo van alle opgavemutaties	2025	V/N	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N
Opgave 1 – Leefbaarheid	268.000	N	121.000	N	37.000	N	36.000	N

Opgave 2 – Duurzaamheid	171.000	V	51.000	V	425.000	N	415.000	N
Opgave 3 – Mens en Zorg	1.746.000	N	538.000	N	376.000	N	431.000	N
Opgave 4 – Wonen	82.000	N	14.000	V	26.000	V	26.000	V
Opgave 5 – Economie en Toerisme	1.000	V	12.000	V	1.000	V	1.000	V
Opgave 6 – Bestuur en Dienstverlening	80.000	N	100.000	N	100.000	N	100.000	N
Opgave 7 – Financiën en Bedrijfsvoering	190.000	N	3.741.000	N	4.191.000	N	4.352.000	N
Totaal Saldo alle opgavemutaties	**2.194.000**	**N**	**4.423.000**	**N**	**5.102.000**	**N**	**5.307.000**	**N**

4. Kadernota 2026-2029

4.1 Inleiding

Een gezonde en stabiele financiële huishouding is noodzakelijk om voorbereid te zijn en blijven op de toekomst. En onze financiële positie is overwegend positief. Ons eigen vermogen is de afgelopen jaren gegroeid door stortingen in de algemene reserve. Dit zorgt voor een gezonde solvabiliteitsratio. Onze bedrijfsvoering wordt slechts beperkt beïnvloed door effecten in de grondexploitaties en onze financieringsbehoefte is acceptabel. Onze belastingcapaciteit is lager dan het landelijk gemiddelde. We zien wel een grote uitdaging in de exploitatie.

De zorg gaat uit naar de vraag of onze structurele inkomsten en uitgaven in balans zijn. Het tekort in de jaarrekening 2024 en de verwachte tekorten voor de jaren 2026 en verder laten zien dat we onvoldoende in balans zijn. Een belangrijke oorzaak hiervan zijn de kortingen in het gemeentefonds die door het Rijk zijn doorgevoerd. De afgelopen jaren zagen we het ravijnjaar dichterbij komen. In de begroting 2025 – 2028 hebben we de eerste stappen gezet om deze ontwikkeling om te buigen met de inzet op kostenbeheersing in het sociaal domein. We wisten dat we in deze kadernota het been bij moesten trekken om ook een gezonde exploitatieruimte te creëren. Deze kadernota is daarom mogelijk ook anders dan u van ons gewend bent. U leest hier vooral het maatregelenpakket dat wij voorstellen om de financiële uitdaging waarvoor we staan aan te pakken.

Voor de jaren 2026 en 2027 zal de Voorjaarsnota van het Rijk ons op weg helpen. In structurele zin is het echter niet de hele oplossing. Feitelijk is het ravijnjaar verschoven van 2026 naar 2028. Naast financiële uitdagingen zien we ook grote opgaven op ons afkomen. De deelname aan Powerport is een opgave waar we de komende jaren fors op gaan inzetten. We zien binnen deze ontwikkeling ook kansen om aan onze duurzaamheidsambitie een impuls te geven. Binnen deze opgave doen zich verder kansen voor om slim samen te werken met onze partners door samen projecten slim en in gezamenlijkheid aan te pakken en daarmee ook eventuele overlast te beperken.

Ondanks deze kansen is de opgave waarvoor wij als gemeente staan fors. Ingrijpen is noodzakelijk om voor de toekomst financieel in balans te zijn. Er is bewust gezocht naar oplossingen die inwoners zo min mogelijk raken. De gemeente blijft doen wat is beloofd, maar wel op een andere, efficiëntere manier. We willen dat onze gemeente een fijne plek blijft voor iedereen. Juist in deze uitdagende tijden blijven we bouwen aan wat echt belangrijk is. Dat vraagt om lef, creativiteit en samenwerking. Niet alles kan meer op de oude manier, maar met elkaar kunnen we wél vooruit.

Het doel is om te komen tot een structureel en reëel sluitende begroting voor de jaren 2026 en 2027. Deze kadernota zet een duidelijke stap in die richting. In deze kadernota bieden wij u een samenstel van maatregelen aan. Sommigen zijn al zo concreet dat deze direct verwerkt kunnen worden in de begroting. Anderen vragen eerst nog een uitwerking in bijvoorbeeld een businesscase.

We nemen u in de eerste plaats mee in de ontwikkeling van de financiële opgave. Vervolgens definiëren we de financiële uitgangspunten op basis waarvan de begroting zal worden opgesteld. Het vierde hoofdstuk biedt inzicht in enkele algemene ontwikkelingen die van grote invloed zijn op de keuzes in deze kadernota. In hoofdstuk vijf presenteren we het maatregelenpakket.

4.2 De financiële opgave

Het meerjarenperspectief is doorlopend aan ontwikkeling onderhevig. Na de vaststelling van de begroting vinden de eerste bijstellingen plaats in de voorjaarsnota (turap 2025-1). Vervolgens brengen we de autonome ontwikkelingen in beeld. In de kadernota kunnen we daar eerste inschattingen van maken, maar nog geen definitief beeld van schetsen. Dit volgt in de begroting. Tot slot brengen we in de kadernota keuzes en oplossingsrichtingen in beeld. Deze worden verankerd in de begroting.

Voorjaarsnota: ontwikkeling meerjarenperspectief (bedragen x € 1.000,-)

	2026	2027	2028	2029
Begroting 2025 – 2028 (werkelijk saldo)	**3.360 N**	**3.780 N**	**3.981 N**	**3.981 N**
Tussenrapportage 2025 – 1 (regulier)	1.625 N	1.823 N	1.813 N	1.813 N
Tussenrapportage 2025 – 1 (herschikking)	562 V	502 V	488 V	488 V
Saldo begroting na turap 2025 – 1	**4.423 N**	**5.101 N**	**5.306 N**	**5.306 N**

In de begroting 2025 – 2028 was een taakstelling op de organisatie opgenomen van € 400.000. In de tussenrapportage wordt deze taakstelling vrijwel volledig opgelost met concrete herschikking van budgetten. Dit wordt toegelicht in de tussenrapportage. Dit is niet zichtbaar in het saldo.

In het proces om tot ombuigingsvoorstellen te komen, voerden we een historische analyse uit op alle individuele financiële regels in onze begroting. Dat leidt tot herschikkingen in budgetten vanwege structurele onderuitputting dan wel overschrijding. Per saldo heeft dit een positief resultaat zonder dat hier beleidswijzigingen aan ten grondslag liggen.

Normaliter zetten we de volgende stap pas in het begrotingsproces. In deze kadernota hebben we echter gemeend al eerste inschattingen te maken van de autonome ontwikkelingen die een plaats moeten krijgen in de begroting. Belangrijke kanttekening bij deze opzet is dat het nog primair inschattingen zijn. In de komende maanden ontstaat er meer zekerheid over deze ontwikkelingen. Dit zult u terugzien in de begroting.

Autonome ontwikkelingen (bedragen x € 1.000,-)

	2026	2027	2028	2029
Saldo begroting na turap 2025 – 1	**4.423 N**	**5.101 N**	**5.306 N**	**5.306 N**
Volume-/ prijsontwikkeling sociaal domein	1.538 N	1.538 N	1.538 N	1.538 N
Deelnemersbijdragen verbonden partijen	350 N	350 N	350 N	350 N
Overige loon- en prijsontwikkelingen	925 N	895 N	838 N	820 N
Voorjaarsnota Rijk	3.580 V	3.450 V	1.893 V	1.875 V
Vertrekpunt voor maatregelenpakket	**3.656 N**	**4.434 N**	**6.139 N**	**6.139 N**

De Voorjaarsnota van het Rijk geeft inzicht in de ontwikkelingen van het gemeentefonds in de meicirculaire. Wat we hier vooral zien is dat het Rijk het financieel vraagstuk vooralsnog verplaatst naar 2028. We verwachten de meicirculaire begin juni.

4.3 Financiële uitgangspunten

In dit hoofdstuk leest u de financiële kaders en spelregels. Ze zijn het kader waarbinnen we het streven naar financiële rust en stabiliteit vormgeven. Bij het opstellen van de programmabegroting 2026 – 2029 hanteren we in beginsel de volgende uitgangspunten:

1. De berekening van de Algemene Uitkering maken we op basis van de meicirculaire 2025 en tegen constante prijzen

2. Voor de meerjarenraming gaan we uit van een indexering op baten en lasten in het begrotingsjaar. We hanteren daarvoor de volgende principes:
    a. We volgen de contracten waarbinnen we specifieke afspraken maakten over indexering
    b. We hanteren in algemene zin een indexering op de baten die gelijk is aan de gecombineerde index uit de meicirculaire 2025
    c. Naast de reguliere ontwikkeling van de OZB (volgens 2.b.) indexeren we de OZB met 1% extra vanwege de bekostiging van het IHP
    d. Voor bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen sluiten we aan bij de afspraken die we hierover met de regiogemeenten maakten
    e. We streven voor opbrengsten afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges naar een 100% kostendekkend tarief
3. Voor loon- en salarisontwikkelingen:
    a. sluiten we aan bij de meest actuele inzichten per 1 juni 2025.
    b. We berekenen de totale loonsom op basis van het maximum van de functieschaal. In 2026 nemen we als effect 1% van de loonsom op. In 2027 is het effect gebaseerd op maximum functieschaal.
    c. We indexeren de loonkosten conform de geldende cao-afspraken
    d. Op het moment dat er geen geldende cao-afspraken bekend zijn, passen we een algemene indexeringsgrondslag toe (loonvoet sector overheid)
4. Het integraal rentepercentage stellen we voorlopig vast op 1,25%
5. Het bedrag voor onvoorziene uitgaven begroting 2026 en volgende jaren is € 25.000 per jaar
6. Op investeringen groter dan € 10.000,- schrijven we lineair af.

Het college behoudt ruimte om bij de begrotingsbehandeling gemotiveerd af te wijken van genoemde uitgangspunten als de doorrekeningen in aanloop naar de begroting hiertoe aanleiding geven.

5. Algemene ontwikkelingen

5.1 Voorjaarsnota Rijk

In de Voorjaarsnota van het Rijk lezen we het vooruitzicht voor de ontwikkeling van het gemeentefonds. We moeten de meicirculaire afwachten om zeker te weten wat dit betekent voor onze gemeente. In onderstaande tabel geven we inzicht in de ontwikkelingen voor zover deze nu bekend zijn. Hieruit blijkt dat het ravijnjaar feitelijk met twee jaar wordt opgeschoven naar 2028.

	2026	2027	2028	2029
Loon- en prijsontwikkelingen	1.600 V	1.570 V	1.513 V	1.495 V
Jeugd: structurele compensatie	900 V	900 V	900 V	900 V
Jeugd: incidentele compensatie	600 V	500 V		
Jeugd: korting op compensatie			1.000 N	1.000 N
Extra budget voor demping ravijnjaar	480 V	480 V	480 V	480 V
Effect Voorjaarsnota Rijk	**3.580 V**	**3.450 V**	**1.893 V**	**1.875 V**

De Voorjaarsnota van het Rijk geeft inzicht in de reguliere ontwikkeling van de meicirculaire. Het gaat dan primair over de loon- en prijsstijgingen. Dit is het aandeel binnen de algemene uitkering voor het opvangen van autonome en onontkoombare ontwikkelingen zoals de CAO, de bijdragen aan

verbonden partijen en de indexering van lopende verplichtingen. In de tabel autonome ontwikkelingen reserveren we deze regel voor:

- CAO-ontwikkelingen
- Deelnemersbijdragen verbonden partijen
- Overige loon- en prijsontwikkelingen

Het advies van Van Ark is inzet geweest in de gesprekken over de ontwikkeling van het Gemeentefonds. Dit heeft er toe geleid dat er een structurele compensatie is toegekend die voor onze gemeente neerkomt op zo'n € 0,9 miljoen. Echter; met het oog op onder meer de resultaten van de Hervormingsagenda is er met ingang van 2028 ook een structurele korting van € 1,0 miljoen doorgevoerd. Gemeenten ontvangen in 2026 en 2027 een incidentele compensatie voor jeugd. Het verwachte financieel rendement van de Hervormingsagenda was al verwerkt in het Gemeentefonds. Dit financieel rendement laat echter nog op zich wachten en hiervoor ontvangen gemeenten een incidentele compensatie.

We zetten deze ontwikkeling af tegen de autonome ontwikkelingen in het sociaal domein zoals we deze hebben opgenomen in de tabel autonome ontwikkelingen. Dan blijkt dat we met deze compensaties enkel de verwachte autonome ontwikkelingen in 2026 en 2027 vrijwel geheel op kunnen vangen.

Tot slot is er extra budget toegevoegd ter demping van het ravijnjaar. We verwachten dat dit een structureel bedrag is van € 480.000 inclusief een aanpassing vanwege de volumeontwikkeling.

5.2 Powerport regio Moerdijk en Geertruidenberg

Geertruidenberg maakt deel uit van de ontwerptafel Powerport regio Moerdijk: een samenwerking tussen het Rijk, provincie Noord-Brabant en de gemeenten Drimmelen en Moerdijk. Dit is een overlegtafel waar veel plannen voor de regio worden besproken. Samen wordt gekeken wat er mogelijk is – én wat niet – als het gaat om ruimte, energie, economie en leefomgeving. Uit onderzoek blijkt dat er in de toekomst meer ruimte nodig is dan nu beschikbaar is. Deze extra ruimte is nodig voor verschillende zaken, denk daarbij aan:

- Nieuwe energievoorzieningen en –infrastructuur, zoals het converterstation, uitbreiding vna het 380kV-station en het 150kV-station en mogelijke batterijopslagen die we nodig hebben om duurzame energie op te slaan en verder te vervoeren.
- Verduurzaming van de industrie, bijvoorbeeld op het Amerterrein en Dombosch.
- Ruimte voor hergebruik van materialen, zodat we materialen kunnen recyclen en minder afval maken.

Daarom wordt er gekeken naar mogelijke uitbreiding. Voornamelijk binnen het Amergebied (het Amerterrein, rond de aanlandlocatie van het converterstation en rond het 380 kV-station). In deze samenwerking ligt de focus op een duurzame economie, de energietransitie en het uitbreiden van het elektriciteitsnet. Voor Geertruidenberg biedt dit kansen. Denk aan samenwerking op het gebied van energie. Maar de energietransitie brengt ook uitdagingen met zich mee, vooral als het gaat om ruimte, natuur en leefbaarheid. In januari 2025 heeft het Rijk besloten dat Geertruidenberg de aanlandplek wordt voor stroom van windmolens op zee. De ministers van Klimaat en Energie (KGG) en Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) hebben gekozen voor een converterstation aan de Standhazensedijk in Geertruidenberg. De komst van het converterstation en de uitbreiding van het elektriciteitsnet hebben invloed op de omgeving. Om de leefbaarheid in onze gemeente te behouden of te verbeteren stelt het Rijk bruto € 11,7 miljoen aan leefbaarheidsgelden beschikbaar. Hoe dit geld wordt besteed is nog niet besloten. Binnenkort start de gemeente hiervoor een

participatieproces. Inwoners, ondernemers en organisaties kunnen dan hun mening en ideeën geven.

6. Het maatregelenpakket

Het maatregelenpakket op hoofdlijnen (bedragen x € 1.000,-)

	2026	2027	2028	2029
Financiële uitgangspunten	118 V	12 N	12 N	12 N
Programma 1 Opgave duurzaamheid	98 V	123 V	93 V	93 V
Programma 2 Opgave leefbaarheid	862 V	469 V	736 V	905 V
Programma 3 Mens en zorg	12 V	772 V	1.878 V	3.438 V
Programma 4 Wonen				
Programma 5 Economie en toerisme	112 V	127 V	127 V	127 V
Programma 6 Bestuur en dienstverlening	115 V	338 V	420 V	538 V
Programma 7 Financiën en organisatie	1.075 V	1.318 V	1.560 V	1.560 V
Totaal maatregelenpakket	**2.392 V**	**3.135 V**	**4.802 V**	**6.649 V**

Ontwikkeling van het saldo als gevolg van het maatregelenpakket (bedragen x € 1.000,-)

	2026	2027	2028	2029
Vertrekpunt voor maatregelenpakket	**3.656 N**	**4.434 N**	**6.139 N**	**6.139 N**
Totaal maatregelenpakket	2.392 V	3.135 V	4.802 V	6.649 V
Subtotaal	**1.264 N**	**1.299 N**	**1.337 N**	**510 V**
Onttrekking alg. reserve voor incidentele activiteiten	300 V	75 V	75 V	75 V
Indicatief saldo begroting na maatregelenpakket	**964 N**	**1.224 N**	**1.262 N**	**585 V**

Met dit maatregelenpakket zetten we duidelijke stappen naar een structureel en reëel sluitende begroting. Daar zijn we nog niet. Met dit pakket voldoen we aan het afwegingskader dat we met elkaar hanteerden. We zijn gestart met technisch-administratieve maatregelen. We maakten een onderscheid tussen wettelijke en niet-wettelijke taken en maakten keuzes waar deze het voorzieningenniveau zo minimaal mogelijk zal raken. De splitsing waar we nu voor staan brengt ons tot afwegingen die het voorzieningenniveau zullen gaan raken. We willen echter niet onnodig voorstellen doen die de samenleving raken. Het pad naar de begroting is nog lang en bevat tal van onzekerheden en kansen. Deze willen we eerst afwachten om te weten of het echt nodig is om deze voorstellen ook te moeten doen.

6.1 Programma 1 Opgave Duurzaamheid

Binnen programma 1 zien we twee grote thema's; verduurzaming en vergroening. Beide thema's komen voort uit het coalitieakkoord. Deze thema's spelen ook een rol in de investeringsagenda. Bij projecten in de openbare ruimte (wegen en riolering) integreren we duurzaamheids- en vergroeningsmaatregelen. Daarnaast handhaven we binnen het programma duurzaamheid een beperkte impuls om het omgevingsprogramma groen aan te jagen.

In dit programma zien we ook een verzameling van (rijks)ambities die verlegd worden naar gemeenten. Daarmee zijn het nog geen wettelijke taken. We stellen ons in het programma daarom op het standpunt dat we in principe alleen activiteiten oppakken waar we ook externe financiering op in kunnen zetten. Is er geen externe financiering; dan pakken we de taken ook niet op.

	2026	2027	2028	2029
Temporiseren realiseren duurzaamheidsambities	98 V	123 V	93 V	93 V
Maatregelen duurzaamheid	**98 V**	**123 V**	**93 V**	**93 V**

Temporiseren realiseren van de duurzaamheidsambities
In de beleidsrijke begroting 2023 zijn middelen toegekend om tot een versnelling van het resultaat dan wel een intensivering van de inzet te komen. Door deze middelen niet meer beschikbaar te stellen, valt deze versnelling en intensivering stil. Ambities kunnen nog steeds gerealiseerd worden, maar het resultaat zal langer op zich laten wachten.

6.2 Programma 2 Opgave Leefbaarheid

Binnen programma twee zien we ook twee lijnen die om een besluit vragen in deze kadernota. Dit zijn het DIOR en de investeringsagenda.

		2026	2027	2028	2029
DIOR			498 N	498 N	498 N
Bijstelling storting in voorziening wegen		490 V	490 V	490 V	490 V
Investeringsagenda (inclusief Bergse Brug)		372 V	477 V	744 V	913 V
Maatregelen leefbaarheid		**862 V**	**469 V**	**736 V**	**905 V**

Dior
Door Raad en College is een voorkeur uitgesproken voor het scenario “Afgewogen”. Daarmee worden de kwaliteitsniveaus voor de kwaliteit in de openbare ruimte voor de komende periode bepaald. Aan het College is de opdracht meegegeven om dit besluit financieel in te passen binnen de kadernota. Voorgesteld wordt om de uitvoering van het DIOR volgens het scenario “Afgewogen” met een jaar te vertragen. Dat betekent dat de uitvoering zal starten in 2027.

Investeringsagenda
Ten aanzien van de investeringsagenda kiezen we er voor om nu eerst alle lopende projecten af te ronden voordat we met nieuwe projecten starten. Onze investeringsagenda bevat ook een groot aantal rehabilitatieprojecten. Dit zijn projecten die in de komende jaren nog opgestart moeten worden omdat wegen of riolering in slechte staat van onderhoud verkeren. Van deze projecten maken we de komende maanden de balans op wanneer we deze het beste kunnen uitvoeren, rekening houdend met andere ontwikkelingen op die locaties. Denk daarbij aan (potentiële) woningbouwlocaties of het leggen van kabels en leidingen door data-, energie- en telecomleveranciers. We zullen dit verwerken in de investeringsagenda bij de begroting 2026.

In september ontvangt u het raadsvoorstel Bergse Brug. In dit raadsvoorstel wordt de keuze renovatie of vervanging aan u voorgelegd. Binnen de investeringsagenda nemen we de financiële ruimte op voor de vervanging van de Bergse Brug. Wanneer u anders besluit zullen we de impact hiervan zichtbaar maken in de begroting.

6.3 Programma 3 Opgave Mens en Zorg

In het programma Mens en Zorg zetten we de ingeslagen koers voort. Dit noemen we het scenario Versterkt. Het scenario Versterkt is het aanvullend pakket op de maatregelen die in de begroting 2025 – 2028 al zijn opgenomen. Daarnaast wordt ingezet op het optimaliseren en verder

professionaliseren van de inzet op sportaccommodaties. Binnen het programma Mens en Zorg zijn er een aantal thema's benoemd waar we verwachten dat er potentieel rendement behaald kan worden, maar waarvan we dat nu nog niet concreet kunnen maken. Voor deze onderwerpen gaan we aan de slag met businesscases om de haalbaarheid te kunnen bepalen.

	2026	2027	2028	2029
Scenario Versterkt: sociale basis	147 N	53 V	53 V	53 V
Scenario Versterkt: participatie	10 V	95 V	203 V	323 V
Scenario Versterkt: Wmo		250 V	723 V	1.638 V
Scenario Versterkt: jeugd		200 V	700 V	1.200 V
Inzet op sportaccommodaties	149 V	174 V	199 V	224 V
Totaal maatregelenpakket	**12 V**	**772 V**	**1.878 V**	**3.438 V**

6.3.1 Toelichting op maatregelenpakket

Voortzetten ingezette beleidslijn (scenario "versterkt")
In het programma Mens en Zorg zijn in de begroting 2025 – 2028 de eerste maatregelen verwerkt om tot kostenbeheersing in het sociaal domein te komen. In de kadernota zetten we deze lijn voort. In 2026 is een transformatiebudget nodig om deze lijn kracht bij te zetten. In de begroting zullen wij dit transformatiebudget concretiseren naar specifieke maatregelen. We brachten het effect in beeld als we helemaal terug gaan naar het niveau van de wettelijke taken. Dit leidt tot een ogenschijnlijk snel financieel resultaat. Echter, op de langere termijn sorteert deze aanpak onvoldoende gewenst effect; zijnde de afvlakking van de jaarlijkse groei van 10% naar 4% per jaar.

Niemand is perfect, vrij van zorgen en problemen. Opvoeding en ontwikkeling gaan niet altijd vanzelf. En dat mag ook zo zijn. We dagen onze inwoners uit om, samen met hun eigen netwerk, met hun problematiek aan de slag te gaan. Een centrale rol is weggelegd voor de toegang die op termijn overgaat in het Stevig Lokaal Team. Ingezet wordt op een strenge maar rechtvaardige toegang. De eerste afweging die men in de toegang maakt is welke algemeen (vrij) toegankelijke voorzieningen beschikbaar en passend zijn. Als dit niet aan de orde is, wordt een inschatting gemaakt van de meest doeltreffende ondersteuning voor het gezin. Stapeling van voorzieningen wordt zoveel mogelijk voorkomen. We zetten daarom expliciet in op het terugdringen van het aantal beschikkingen. Als gemeente blijven we wel een vangnet bieden. We blijven voorzien in wat nodig is.

Sport
Een tweede thema binnen Mens en Zorg gaat over sport, en specifiek over sportaccommodaties. Uit de analyse die we uitvoerden in het kader van maatschappelijk vastgoed blijkt dat een groot aantal overeenkomsten voor het gebruik van sportaccommodaties verouderd is en onvoldoende in balans met onze kosten. Daarnaast wordt aan deze zelfde partijen ook huurcompensatie verstrekt. We gaan in gesprek met de sportverenigingen om tot nieuwe afspraken te komen.

We zien ook kansen om de kosten voor sportaccommodaties te beperken. We doen dit door het beter (en meer integraal) organiseren van het beheer en onderhoud. Het gaat hier dan bijvoorbeeld over groenonderhoud. Daarnaast komen we tot een herijking van de prioriteiten in het MJOP buitensportaccommodaties.

6.3.2 Businesscases

Maatschappelijk vastgoed
In de begroting 2025 kondigden we een onderzoek aan naar ons maatschappelijk vastgoed. Dit onderzoek is afgerond. Het accommodatiebeleid zal geactualiseerd moeten worden. Als we naar de individuele objecten kijken, liggen er kansen voor locaties om de bezettingsgraad te verhogen maar ook om andere locaties af te stoten of die interessant zijn voor herontwikkeling. Dit is geen “snelle” actie. In de komende periode werken we een aantal businesscases uit om te bepalen wat een rendabele ontwikkeling is. Parallel daaraan vindt een actualisatie van het accommodatiebeleid plaats.

In deze kadernota nemen we geen financiële vertaling op van deze maatregelen omdat de mogelijke impact volledig afhankelijk is van de – nog te maken – keuzes per locatie.

Mafeking
Het project Mafeking zet een grotere gebiedsontwikkeling in gang. We verwachten straks een gebied met meer bedrijvigheid en meer recreatiemogelijkheden. Op basis van een businesscase willen we kunnen vaststellen of dit project neutraal voor de begroting kan worden gerealiseerd, dus dat de structurele kosten kunnen worden opgevangen door structurele baten en daarmee mogelijk ook de reserve dekking kapitaallasten Mafeking vrij kan vallen. Lukt het niet om deze businesscase (positief) sluitend te krijgen, kan dit reden zijn om het project Mafeking te beëindigen.

Scholeneiland
Er liggen plannen dat drie scholen in Raamsdonksveer gezamenlijk in één nieuw gebouw worden gehuisvest. Daar ligt ook de afweging voor om een locatie te creëren waar meerdere voorzieningen kunnen worden ondergebracht. Deze ontwikkeling is ook bekend onder de naam “scholeneiland”. We verrichten een haalbaarheidsstudie naar het scholeneiland en de mogelijkheden om hier een sluitende businesscase voor te ontwikkelen. Deze haalbaarheidsstudie wordt in 2025 nog opgestart.

6.4 Programma 5 Opgave Economie en Toerisme

In het programma Economie en Toerisme maakten we een expliciet onderscheid tussen wettelijke en niet-wettelijke taken. Dat heeft tot gevolg dat vrijwel het gehele programma onderwerp van gesprek is geweest.

	2026	2027	2028	2029
Herstructureren prioriteiten en efficiencyvoordeel	52 V	67 V	67 V	67 V
Taakstellende opgave bibliotheek	60 V	60 V	60 V	60 V
Totaal maatregelenpakket	**112 V**	**127 V**	**127 V**	**127 V**

Herstructureren prioriteiten binnen programma economie en efficiencyvoordeel
Binnen het werkveld Economie en Toerisme werken we aan het versterken van het vestigingsklimaat, verduurzaming van bedrijventerreinen en de instandhouding van het toeristisch-recreatief product. Dit zijn veelal niet-wettelijke taken. Binnen dit werkveld participeren we in diverse samenwerkingen en partnerschappen. In de aanloop naar de begroting komen we met een herstructurering van het programma, waarbij we bewust keuzes maken welke activiteiten we nog door kunnen blijven zetten of slimmer kunnen organiseren. Dit zal er deels toe leiden dat de versnelling en intensivering die ingezet is bij de beleidsrijke begroting 2023 onder druk komt te staan. Wij zullen in de aanloop naar de begroting trachten dit effect minimaal te laten zijn.

Taakstellende opgave bibliotheek
We gaan met de bibliotheek in gesprek over de huisvestingsmogelijkheden en het dienstenpakket. Hiervoor nemen we een taakstellende opgave op in de begroting.

6.5 Programma 6 Bestuur en dienstverlening

De maatregelen in dit programma richten zich primair op de bedrijfsvoering. Binnen dit programma staan we ook nog expliciet stil bij de formatie.

	2026	2027	2028	2029
Personeel & organisatie (exclusief formatie)	48 N	25 N	43 N	25 N
Optimaliseren bedrijfsvoering	205 V	305 V	405 V	505 V
Dienstverlening	55 N	45 V	45 V	45 V
Overige maatregelen	13 V	13 V	13 V	13 V
Totaal maatregelenpakket	**115 V**	**338 V**	**420 V**	**538 V**

6.5.1 Toelichting maatregelenpakket

Personeel en organisatie
Onder de noemer personeel en organisatie nemen we enkele maatregelen. De twee grootste maatregelen zijn de uitbesteding van de salarisadministratie en het aanpassen van de frequentie van het medewerkerstevredenheidsonderzoek. In 2025 maken we de overgang naar een nieuw systeem voor de personeels- en salarisadministratie. Het budget hiervoor kende u toe bij de begroting 2025. Om een effectieve en efficiënte uitvoering te kunnen blijven garanderen, kiezen we voor het uitbesteden van de salarisadministratie. Het medewerkerstevredenheidsonderzoek brengen we terug naar een frequentie van eens per twee jaar in plaats van jaarlijks.

Optimaliseren bedrijfsvoering
Hieronder onderscheiden we drie maatregelen:

- Digitale infrastructuur: Volgend op het onderzoek naar de uitvoeringskracht van de organisatie, voeren we een scan uit naar onze digitale infrastructuur. Het gaat hier over de inrichting van het informatie- en applicatielandschap maar ook over het kunnen bieden van voldoende faciliteiten om het werk te kunnen doen. Deze scan is nodig om exact te kunnen bepalen waar en op welke manier optimalisaties kunnen worden doorgevoerd en bijvoorbeeld afscheid genomen kan worden van applicaties die geen tot onvoldoende meerwaarde hebben voor het werk.
- Uitbesteden verbijzonderde interne controle aan marktpartij in verband met kwetsbaarheid van de functie en specifieke kennis die hiervoor vereist is.
- Professionaliseren en optimaliseren aanbesteding, contractbeheer en contractmanagement: Jaarlijks wordt zo'n € 40 miljoen "omgezet" in contracten. Dit varieert van de grote zorgcontracten in het sociaal domein tot kleine opdrachten als een bloemetje. In deze opgave benadrukken we elke stap in de keten aanbesteden – contractbeheer – contractmanagement. Het doel is om tot een betere prijs-kwaliteitverhouding te komen in de contracten en meer bewust te zijn van de geldende contractafspraken. Het rendement in deze aanpak vinden we door strakker te sturen op het resultaat in lopende contracten en

eventueel ook af te sluiten. Daarnaast zoeken we naar mogelijkheden (bijvoorbeeld in raamovereenkomsten) door gelijksoortige kleine opdrachten te bundelen.

Dienstverlening
Onder de noemer dienstverlening onderscheiden we twee deelmaatregelen:

- Sluiting gemeentehuis op vrijdag: Uit een inventarisatie blijkt dat het aantal medewerkers dat op vrijdag aanwezig is in het gemeentehuis, minimaal is. Recent is reeds besloten om op vrijdagmiddag te sluiten. Dit nieuwe voorstel strekt tot sluiting van het gemeentehuis voor de gehele dag. Dat betekent dat de kosten voor onder meer gas en elektra, en schoonmaak zullen dalen. Medewerkers kunnen vanuit huis werken. De gemeentewerf blijft wel open op vrijdag.
- Aanschaf en implementatie nieuwe website: De website van de gemeente is sterk verouderd en kan een aantal van de diensten die we willen aanbieden onvoldoende ondersteunen. Vernieuwing van de website is daarom noodzakelijk in 2026. Het incidenteel budget is bedoeld voor de inrichting en implementatie. Het regulier beheer en onderhoud past in het bestaande budget.

Overige maatregelen
We brengen het aantal bijeenkomsten per jaar van de commissie bezwaar en beroep terug. Daarnaast zijn wij voornemens om te stoppen met het burgerpanel. Het overig instrumentarium en beschikbare budgetten voor burgerparticipatie blijven wel in stand.

6.5.2 Formatie

Formatie is een belangrijke factor. In deze kadernota zijn maatregelen opgenomen die mogelijk een effect hebben op de formatie. Met de implementatie van de organisatieontwikkeling zijn bovendien ook uitspraken gedaan over de ontwikkeling van formatie. Tot slot is een onderzoek naar de uitvoeringskracht van onze organisatie in afronding. In de aanloop naar de begroting zullen deze ontwikkelingen worden samengebracht in scenario's voor keuzes in de formatie.
Daarnaast zijn wij ons bewust dat we een kleine organisatie zijn waarbij het zelfstandig uitvoeren van bepaalde taken ons ook kwetsbaar maakt. In navolging van de aansluiting bij de belastingsamenwerking bekijken we de mogelijkheden om de uitvoering van taken anders te organiseren. Dat kan door voor die taak aan te sluiten bij een samenwerkingsverband of om een taak uit te besteden aan een marktpartij. De uitbesteding van de verbijzonderde interne controle is hier een voorbeeld van.

6.6 Programma 7 Financiën en organisatie

Het centrale thema van programma 7 zijn de gemeentefinanciën en met name de baten (belasting- en legesopbrengsten).

	2026	2027	2028	2029
Verrekening van kosten	650 V	650 V	650 V	650 V
Ontwikkeling OZB	242 V	485 V	727 V	727 V
Toeristenbelasting bij arbeidsmigranten	183 V	183 V	183 V	183 V
Totaal maatregelenpakket	**1.075 V**	**1.318 V**	**1.560 V**	**1.560 V**

Verrekening van kosten

We staan voor een technische exercitie om binnen de exploitatie de kosten (met name voor de overhead) meer realistisch toe te rekenen aan de producten. Daardoor ontstaan ook mogelijkheden om de kostendekkendheid van de leges te bepalen, personele kosten toe te rekenen aan investeringen en kosten beter te verleggen naar andere partijen (onder meer via het gebruik van anterieure overeenkomsten). Een belangrijk element in deze ontwikkeling richt zich op kabels en leidingen. Gezien de ontwikkelingen de komende jaren op dit gebied in onze gemeente is het van belang om de mogelijke tarieven, bijbehorende kosten en eventueel incidenteel rendement opnieuw te bepalen. Bij deze technische exercitie heeft de toerekening van kosten aan afval en riool onze nadrukkelijke aandacht. Dit houdt ook verband met de afweging over de ruimte die we zien in de ontwikkeling van de OZB.

Ontwikkeling OZB
We zijn op zoek naar de ruimte binnen de lokale lastendruk van onze gemeente. We kunnen hier een oordeel over uitspreken aan de hand van het financieel kengetal “Belastingcapaciteit”. Het gaat hier om het samenstel van OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing voor een meerpersoonshuishouden. Afvalstoffenheffing en rioolheffing mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. De kosten die toegerekend kunnen worden aan deze heffingen worden meegenomen in de opgave “verrekening van kosten”. In de begroting berekenen we het nieuwe tarief voor afval en riool.

De belastingcapaciteit in de jaarrekening 2024 is 96, afgezet tegen het landelijk gemiddelde dat met 100 wordt geduid. We hebben onszelf ook vergeleken met de lastendruk in een zeven Brabantse gemeenten van vergelijkbare omvang. Ten opzichte van het gemiddelde van deze gemeenten zijn onze lokale lasten 12% lager. We hanteren het uitgangspunt dat de lokale lastendruk aansluit bij het landelijk gemiddelde. Afhankelijk van het tarief voor afval en riool, berekenen we de ruimte om de OZB te laten stijgen bovenop de autonome ontwikkeling op basis van de financiële uitgangspunten. In deze kadernota rekenen we vooralsnog gedurende drie jaar met een additionele stijging van de OZB met 3% per jaar. Dit betekent 3% in 2026, 6% in 2027 en 9% in 2028 en verder.

Toeristenbelasting bij arbeidsmigranten
Binnen het bestaande kader van de toeristenbelasting kan ook geheven worden op locaties waar arbeidsmigranten verblijven, voor zover deze niet ingeschreven staan bij de gemeente.

Bijlage 1 Totaaloverzicht van maatregelen

Maatregelenpakket			2026	2027	2028	2029
Financiële uitgangspunten						
		Loonsom (1% in 2026, max functieschaal 2027 e.v.)	165	295	295	295
		Inschatting autonome ontwikkeling lokale heffingen	-283	-283	-283	-283
		Subtotaal financiële uitgangspunten	**-118**	**12**	**12**	**12**
Programma 1 Opgave duurzaamheid						
Temporiseren realiseren van de duurzaamheidsambities						
		Geen gemeentelijke inzet op fietsinfrastructuur	-15	-15	-15	-15
		Uitvoeringsprogramma duurzaamheid terugbrengen tot energieloket	-25	-20	-20	-20
		Beëindigen permanente informatie- en bewustwordingscampagne	-18	-18	-18	-18
		Beëindigen vrijwilligersvergoedingen voor energiecoaches, etc.	-10	-10	-10	-10
		Geen middelen voor uitvoering transitievisie warmte	-30	-30	-30	-30
		Duurzaamheid: Herijking duurzaamheidsprogramma met eigen mensen opstellen	-	-30	-	-
		Verminderen klimaatsubsidies (opgevangen binnen gesloten systeem)	-	-	-	-
		Subtotaal temporiseren realiseren van de duurzaamheidsambities	**-98**	**-123**	**-93**	**-93**
		Subtotaal programma 1 opgave duurzaamheid	**-98**	**-123**	**-93**	**-93**
Programma 2 Opgave leefbaarheid						
DIOR						
		DIOR scenario afgewogen (inclusief indexering)	-	330	330	330
		DIOR achterstanden oplossen (incidenteel)	-	75	75	75

		DIOR formatie	-	93	93	93
		Subtotaal DIOR	**-**	**498**	**498**	**498**
Bijstelling storting in voorziening wegen						
		Dagelijks onderhoud	75	75	75	75
		Bijstellen storting in de voorziening wegen	-565	-565	-565	-565
		Subtotaal Bijstelling storting in voorziening wegen	**-490**	**-490**	**-490**	**-490**
Investeringsagenda						
		Investeringsagenda (conform aparte bijlage)	-372	-477	-744	-913
		Bergse Brug: vernieuwing brug 60 jaar (investering 7,3 mln)				
		Subtotaal investeringsagenda	**-372**	**-477**	**-744**	**-913**
		Subtotaal programma 2 opgave leefbaarheid	**-862**	**-469**	**-736**	**-905**
Programma 3 Opgave mens en zorg						
Scenario versterkt: maatregelen sociale basis						
		Voorlichtingslessen HALT door scholen zelf laten betalen	-5	-5	-5	-5
		Geen subsidie voor batterij KC (opgenomen in het krediet)	-45	-45	-45	-45
		Afbouw presentiegelden seniorenraad (na integratie in adviesraad sociaal domein)	-3	-3	-3	-3
		Programmabudget PL 1 tm 6	200	-	-	-
		Subtotaal scenario versterkt: maatregelen sociale basis	**147**	**-53**	**-53**	**-53**
Scenario versterkt: maatregelen individuele ondersteuning participatie						
		Gemeentelijk budget (SW en participatie) groeit mee met rijksmiddelen	15	15	15	15
		Persoonlijk maatwerkbenadering bijstandsgerechtigden	-	-	-8	-8
		Afschaffen buitenwettelijk begunstigend beleid (bijzondere bijstand en armoede)	-25	-30	-30	-30
		Afbouw budgetten maatwerk participatievoorzieningen	-	-80	-180	-300

		Subtotaal scenario versterkt: maatregelen individuele ondersteuning participatie	**-10**	**-95**	**-203**	**-323**
Scenario versterkt: maatregelen individuele ondersteuning Wmo						
		Afbouw Wmo-voorzieningen (+GPK) aanvullend op reeds ingezette maatregel	-	-	-123	-538
		Afbouw budgetten maatwerkvoorzieningen Wmo door daling aantal beschikkingen	-	-125	-300	-550
		Afbouw budgetten maatwerkvoorzieningen Wmo	-	-125	-300	-550
		Subtotaal scenario versterkt: maatregelen individuele ondersteuning Wmo	**-**	**-250**	**-723**	**-1.638**
Scenario versterkt: maatregelen individuele ondersteuning jeugd						
		Afbouw budgetten maatwerkvoorzieningen jeugdhulp door daling aantal beschikkingen	-	-100	-350	-600
		Afbouw budgetten maatwerkvoorzieningen jeugdhulp	-	-100	-350	-600
		Subtotaal scenario versterkt: maatregelen individuele ondersteuning jeugd	**-**	**-200**	**-700**	**-1.200**
Sportaccommodaties						
		Verkoop gymnastieklokaal De Brug	-24	-24	-24	-24
		Herijken en afsluiten huurcontracten sportaccommodaties	-25	-50	-75	-100
		Uniformeren en optimaliseren beheer en onderhoud sportaccommodaties (o.m. groenonderhoud)	-50	-50	-50	-50
		Herijken prioriteiten MJOP buitensportaccommodaties	-50	-50	-50	-50
		Subtotaal sportaccommodaties	**-149**	**-174**	**-199**	**-224**
		Subtotaal programma 3 mens en zorg	**-12**	**-772**	**-1.878**	**-3.438**
Programma 4 Opgave wonen						
		geen maatregelen voor kadernota				
		Subtotaal programma 4 opgave wonen	**-**	**-**	**-**	**-**
Programma 5 Economie en toerisme						

Herstructureren prioriteiten binnen programma economie en efficiencyvoordeel						
		Geen vervolg geven aan visie economisch domein	-	-15	-15	-15
		Stopzetten uitvoeringsbudget kleine maatregelen vestigingsklimaat	-15	-15	-15	-15
		Geen programmaprojecten op thema toerisme uitvoeren	-10	-10	-10	-10
		Digiborden overdragen aan VOG	-1	-1	-1	-1
		Lidmaatschap Clok en Walstroom beëindigen	-8	-8	-8	-8
		Stoppen met streekfonds	-5	-5	-5	-5
		Beëindigen deelname Vereniging Nederlandse Vestingsteden	-6	-6	-6	-6
		Beëindigen deelname samenwerking Brabant aan de Biesbosch	-7	-7	-7	-7
		Subtotaal herstructureren prioriteiten binnen programma economie en efficiencyvoordeel	**-52**	**-67**	**-67**	**-67**
Taakstellende opgave bibliotheek			**-60**	**-60**	**-60**	**-60**
		Subtotaal programma 5 economie en toerisme	**-112**	**-127**	**-127**	**-127**
Programma 6 Bestuur en dienstverlening						
Personeel en organisatie						
		Stoppen met deelname aan project arbeidsmarktcampagne van de provincie	-	-5	-5	-5
		Medewerkersonderzoek eens per twee jaar in plaats van jaarlijks	-	-18	-	-18
		Afschaffen lunchmoment	-5	-5	-5	-5
		Uitbesteding salarisadministratie (gevolg van nieuw pakket personeels- en salarisadministratie)	53	53	53	53
		Subtotaal personeel en organisatie	**48**	**25**	**43**	**25**
Optimaliseren bedrijfsvoering						
		Verwacht rendement onderzoek digitale infrastructuur	-70	-70	-70	-70
		Uitbesteden verbijzonderde interne controle aan marktpartij	-35	-35	-35	-35
		Professionaliseren en optimaliseren aanbesteding, contractbeheer en contractmanagement	-100	-200	-300	-400

		Subtotaal optimaliseren bedrijfsvoering	**-205**	**-305**	**-405**	**-505**
Dienstverlening						
		Sluiting gemeentehuis op vrijdag	-45	-45	-45	-45
		Aanschaf en implementatie nieuwe website	100	-	-	-
		Subtotaal dienstverlening	**55**	**-45**	**-45**	**-45**
Overige maatregelen						
		Minder bijeenkomsten commissie bezwaar en beroep per jaar	-5	-5	-5	-5
		Afschaffen burgerpanel	-8	-8	-8	-8
		Subtotaal overige maatregelen	**-13**	**-13**	**-13**	**-13**
		Subtotaal programma 6 bestuur en dienstverlening	**-115**	**-338**	**-420**	**-538**
Programma 7 Financiën en organisatie						
Interne kostenverrekeningen						
		Kostendekkendheid leges (inclusief kabels en leidingen)	-250	-250	-250	-250
		Interne kostenverrekeningen en toerekening van (personele) kosten)	-400	-400	-400	-400
		Subtotaal interne kostenverrekeningen	**-650**	**-650**	**-650**	**-650**
Toeristenbelasting heffen bij locaties arbeidsmigranten			**-183**	**-183**	**-183**	**-183**
OZB stijging 3% in 2026, 6% in 2027 en 9% in 2028 en verder			**-242**	**-485**	**-727**	**-727**
		Subtotaal programma 7 Financiën en organisatie	**-1.075**	**-1.318**	**-1.560**	**-1.560**
Totaal maatregelenpakket			**-2.392**	**-3.135**	**-4.802**	**-6.649**

Bijlage 2 Totaaloverzicht van alle maatregelen die in beeld zijn gebracht

		2026	2027	2028	2029
Programma 1 Opgave duurzaamheid					
	Herijking duurzaamheidsprogramma met eigen mensen opstellen	-	-30	-	-
	Geen gemeentelijke inzet op fietsinfrastructuur	-15	-15	-15	-15
	Uitvoeringsprogramma duurzaamheid terugbrengen tot energieloket	-25	-20	-20	-20
	Beëindigen permanente informatie- en bewustwordingscampagne	-18	-18	-18	-18
	Beëindigen vrijwilligersvergoedingen voor energiecoaches, etc.	-10	-10	-10	-10
	Geen middelen voor uitvoering transitievisie warmte	-30	-30	-30	-30
	Verminderen klimaatsubsidies (opgevangen binnen gesloten systeem)	-	-	-	-
	Vergroeningsprojecten (tbv uitvoeringsprogramma groen)	-50	-50	-50	-50
	Onderzoek en aankoop gronden voor plaatsing transformatiehuisjes	-30	-30	-30	-30
	Subtotaal programma 1 opgave duurzaamheid	**-178**	**-203**	**-173**	**-173**
Programma 2 Opgave leefbaarheid					
	DIOR scenario afgewogen (inclusief indexering)	-	330	330	330
	DIOR achterstanden oplossen (incidenteel)	-	75	75	75
	DIOR formatie	-	93	93	93
	Dagelijks onderhoud	75	75	75	75
	Bijstellen storting in de voorziening wegen	-565	-565	-565	-565
	Investeringsagenda (conform aparte bijlage)	-372	-477	-744	-913
	Bergse Brug: vernieuwing brug 60 jaar (investering 7,3 mln)				
	Subtotaal programma 2 opgave leefbaarheid	**-862**	**-469**	**-736**	**-905**

Programma 3 Opgave mens en zorg					
	Voorlichtingslessen HALT door scholen zelf laten betalen	-5	-5	-5	-5
	Geen subsidie voor batterij KC (opgenomen in het krediet)	-45	-45	-45	-45
	Afbouw presentiegelden seniorenraad (na integratie in adviesraad sociaal domein)	-3	-3	-3	-3
	Programmabudget PL 1 tm 6	200	-	-	-
	Beperken wijkbudgetten en inzet	-75	-75	-75	-75
	Aanvullend op vorige maatregel: stoppen met wijkgericht werken	-75	-75	-75	-75
	Ontmoetingscentra: subsidie terugbrengen, herstructureren inlooppunten, financieringsconstructie wijzigen	-92	-92	-92	-92
	Aanuvllend op vorige maatregel: geen subsidie aan kinderboerderij	-25	-25	-25	-25
	Stoppen met Sjors Sportief, geen gemeentelijke bijdrage buurtsport, afbouw inhuur, bezuiniging huurcompensatie	-56	-56	-135	-135
	Verhogen huuropbrengsten van accommodaties	-40	-40	-40	-40
	Speeltoestellen niet vervangen	-10	-10	-10	-10
	Afbouwen subsidies voor sport, muziek, zangverenigingen en vrijetijdsbesteding voor volwassenen	-30	-30	-30	-30
	Aanvullend op vorige maatregel: afbouwen subsidies tot 50%	-30	-30	-30	-30
	Afbouw subsidies ouderenbonden	-6	-6	-6	-6
	Afbouw subsidie Xieoe	-32	-32	-32	-32
	POH jeugd afschaffen	-110	-110	-110	-110
	Afbouwen subsidieregeling peuteropvang en GR leerplicht (RBL en RMC)	-80	-80	-80	-80
	Gemeentelijk budget (SW en participatie) groeit mee met rijksmiddelen	15	15	15	15
	Persoonlijk maatwerkbenadering bijstandsgerechtigden	-	-	-8	-8
	Afschaffen buitenwettelijk begunstigend beleid (bijzondere bijstand en armoede)	-25	-30	-30	-30
	Afbouw budgetten maatwerk participatievoorzieningen	-	-80	-180	-300
	Opzeggen deelname Met Werk	-10	-10	-10	-10

	Minimaregelingen bijstandsnorm van 120% naar 100%	-60	-120	-120	-120
	Afbouw Wmo-voorzieningen (+GPK) aanvullend op reeds ingezette maatregel	-	-	-123	-538
	Afbouw budgetten maatwerkvoorzieningen Wmo door daling aantal beschikkingen	-	-125	-300	-550
	Afbouw budgetten maatwerkvoorzieningen Wmo	-	-125	-300	-550
	Afbouw budgetten maatwerkvoorzieningen jeugdhulp door daling aantal beschikkingen	-	-100	-350	-600
	Afbouw budgetten maatwerkvoorzieningen jeugdhulp	-	-100	-350	-600
	Sluiten zwembad De Schans: lagere exploitatiebijdrage	-315	-315	-315	-315
	Sluiten zwembad Ganzewiel: lagere exploitatiebijdrage	-315	-315	-315	-315
	Afwaarderen boekwaarde zwembad Ganzewiel	1.551	-	-	-
	Afwaarderen boekwaarde zwembad De Schans	1.313	-	-	-
	Vrijval onderhoudsbudgetten als gevolg van sluiten van zwembad De Schans	-265	-	-	-
	Vrijval onderhoudsbudgetten als gevolg van sluiten van zwembad Ganzewiel	-357	-	-	-
	Verkoop gymnastieklokaal De Brug	-24	-24	-24	-24
	Herijken en afsluiten huurcontracten sportaccommodaties	-25	-50	-75	-100
	Uniformeren en optimaliseren beheer en onderhoud sportaccommodaties (o.m. groenonderhoud)	-50	-50	-50	-50
	Herijken prioriteiten MJOP buitensportaccommodaties	-50	-50	-50	-50
	Subtotaal programma 3 mens en zorg	**869**	**-2.193**	**-3.378**	**-4.938**
Programma 4 Opgave wonen					
	Geen maatregelen voor kadernota				
	Subtotaal programma 4 opgave wonen	**-**	**-**	**-**	**-**
Programma 5 Economie en toerisme					

	Geen vervolg geven aan visie economisch domein	-	-15	-15	-15
	Stoppen met jaarlijkse uitreiking Groene Pluim	-5	-5	-5	-5
	Verlagen uitvoeringsbudget visies EZ	-25	-25	-25	-25
	Stopzetten uitvoeringsbudget kleine maatregelen vestigingsklimaat	-15	-15	-15	-15
	Banieren/ vlaggen/ borden niet meer vervangen	-6	-6	-6	-6
	Geen programmaprojecten op thema toerisme uitvoeren	-10	-10	-10	-10
	Digiborden overdragen aan VOG	-1	-1	-1	-1
	Werkelijke kosten en faciliteiten doorberekenen aan carnaval, jeugdvakantieweek	-15	-15	-15	-15
	Lidmaatschap Clok en Walstroom beëindigen	-8	-8	-8	-8
	Stoppen met streekfonds	-5	-5	-5	-5
	Beëindigen deelname Vereniging Nederlandse Vestingsteden	-6	-6	-6	-6
	Beëindigen deelname samenwerking Brabant aan de Biesbosch	-7	-7	-7	-7
	Taakstellende opgave bibliotheek	-60	-60	-60	-60
	Beëindigen deelname Regio West-Brabant en Rewin	-85	-85	-85	-85
	Beëindigen deelname aan Zuiderwaterlinie	-6	-6	-6	-6
	Beëindigen deelname aan regionaal bureau toerisme De Langstraat	-109	-84	-84	-84
	Kermissen overlaten aan de markt	25	25	25	25
	Stopzetten subsidie bouwhal	-23	-23	-23	-23
	Beëindigen subsidie aan SLOG voor uitzenden carnvalsoptocht	-1	-1	-1	-1
	Subtotaal programma 5 economie en toerisme	**-362**	**-352**	**-352**	**-352**
Programma 6 Bestuur en dienstverlening					
	Stoppen met deelname aan project arbeidsmarktcampagne van de provincie	-	-5	-5	-5
	Medewerkersonderzoek eens per twee jaar in plaats van jaarlijks	-	-18	-	-18

	Stoppen met afdelingsuitjes, budget lief en leed per afdeling en bijdrage personeelsvereniging	-26	-26	-26	-26
	Afschaffen lunchmoment	-5	-5	-5	-5
	Uitbesteding salarisadministratie (gevolg van nieuw pakket personeels- en salarisadministratie)	53	53	53	53
	Laten vervallen budget voor werving en selectie	-25	-25	-25	-25
	Laten vervallen budget voor vervanging meubilair	-10	-10	-10	-10
	Verwacht rendement onderzoek digitale infrastructuur	-70	-70	-70	-70
	Uitbesteden verbijzonderde interne controle aan marktpartij	-35	-35	-35	-35
	Professionaliseren en optimaliseren aanbesteding, contractbeheer en contractmanagement	-100	-200	-300	-400
	Sluiting gemeentehuis op vrijdag	-45	-45	-45	-45
	Vrijdagsluiting geldt ook voor gemeentewerf	-3	-3	-3	-3
	Terugschroeven niveau beveiliging van het gemeentehuis	-25	-25	-25	-25
	Aanschaf en implementatie nieuwe website	100	-	-	-
	Afbouw inzet juridische expertise (advocatenkosten): meer zelfstandig oppakken	-15	-15	-15	-15
	Aanschaf Kluwer gids (in samenhang met afbouw inzet juridische expertise)	35	35	35	35
	Minder bijeenkomsten commissie bezwaar en beroep per jaar	-5	-5	-5	-5
	Afbouwen inzet op burgerparticipatie	-25	-30	-30	-30
	Afschaffen burgerpanel	-8	-8	-8	-8
	Afbouw capaciteit wethouders met 0,6 fte (3 fulltime wethouders)	-67	-67	-67	-67
	Subtotaal programma 6 bestuur en dienstverlening	**-276**	**-504**	**-586**	**-704**
Programma 7 Financiën en organisatie					
	Kostendekkendheid leges (inclusief kabels en leidingen)	-250	-250	-250	-250
	Interne kostenverrekeningen en toerekening van (personele) kosten)	-400	-400	-400	-400
	Toeristenbelasting heffen bij locaties arbeidsmigranten	-183	-183	-183	-183

	Opnieuw invoeren hondenbelasting	-90	-90	-90	-90
	OZB stijging 3% in 2026, 6% in 2027 en 9% in 2028 en verder	-242	-485	-727	-727
	Subtotaal programma 7 Financiën en organisatie	**-1.165**	**-1.408**	**-1.650**	**-1.650**
Totaal maatregelenpakket		**-1.974**	**-5.129**	**-6.875**	**-8.722**

Bijlage 3 Keuzes in investeringsprogramma

	Pr	Project	Startjaar	1e jaar kap.lasten	Krediet	Afschr.-termijn	Investeringsbedragen						Kapitaallasten				
							2025	2026	2027	2028	2029		2025	2026	2027	2028	2029
	P1	Opgave 1 Leefbaarheid															
	P1	Investeringen tbv wegen - groen															
	P1	Snoekweg	2024	2026	680	40	91	-	-	-	-		-	26	25	25	25
	P1	Herstel wandelpaden en vestinggrachten	2024	2026	736	40	61	-	-	-	-		-	28	27	27	27
	P1	Herstel beschoeiing vestingwallen	2024	2027	735	40	700	29	-	-	-		-	-	28	27	27
	P1	Herinrichting Mr. Simon Buijsstraat - wegen	2024	2026	500	40	172	-	-	-	-		-	19	19	18	18
	P1	Reconstructie Namer e.o. (wegen, groen)	2024	2028	1.250	40	500	500	250	-	-		-	-	-	47	46
	P1	Ranonkelstraat/ Rijtselaan (wegen, groen)	2025	2029	890	40	-	-	855	35	-		-	-	-	-	33
	P1	Inrichting openbare ruimte Parkzicht	2024	2026	730	40	253	-	-	-	-		-	27	27	27	27
	P1	24 Aanpassen wegvak Beethovenlaan	2024	2027	640	40	300	300	-	-	-		-	-	24	24	24
	P1	24 Aanpassen wegvak Heemraadsingel	2024	2027	133	40	100	33	-	-	-		-	-	5	5	5
	P1	24 Aanpassen wegvak Schansstraat	2024	2027	189	40	100	89	-	-	-		-	-	7	7	7

	P1	24 Buitengebied Raamsdonk (A27)	2024	2026	3.000	40	1.716	-	-	-	-		-	113	112	111	110
	P1	24 geluidreducerende verharding Julianalaan	2024	2026	235	40	235	-	-	-	-		-	9	9	9	9
	P1	24 Aanpassen wegvak Luiten Ambachtstraat	2024	2027	488	40	288	200	-	-	-		-	-	18	18	18
	P1	24 Aanpassen wegvak Kerklaan	2024	2026	609	40	609	-	-	-	-		-	23	23	22	22
	P1	24 Fiets- en wandelroute Markt Geertruidenberg	2024	2026	100	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	25 Julianalaan (fase 2) - wegen en groen	2025	2026	609	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Fietspad Groenendijk deel 2	2028	2023	825	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	25 Lissenveld met verduurzaming en vergroening	2025	2026	1.475	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	25 Zalmweg met verduurzaming en vergroening	2025	2027	2.060	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	25 Forellenweg met verduurzaming en vergroening	2025	2027	594	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Oudeweg	2025	2026	500	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Weegbree	2026	2028	812	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Fietspad Gouverneurslaan	2027	2028	485	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-

	P1	Landonk	2027	2028	210	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Meerval	2027	2028	785	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Werfkampenseweg	2027	2028	600	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Bliek	2026	2028	300	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Brasem	2026	2028	385	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Ottergeerde	2026	2028	213	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Elftweg	2027	2028	328	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Krabbescheer	2027	2028	182	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Oeverkruid	2027	2028	194	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Ramgatseweg	2027	2028	695	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Beellaertsweg	2026	2028	216	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Ravelijn 2 (wegen en groen)	2026	2028	595	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Ravelijn 3 (wegen en groen)	2026	2028	275	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Hooipolder oost, fase 1: Benraatshoef (wegen en groen)	2027	2029	1.055	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Noorderbos/ Schansweg (wegen en groen)	2027	2029	688	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Hooipolder oost, fase 2: Rijvoortshoef (wegen en groen)	2027	2030	1.100	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Hooipolder oost, fase 3: Hertoghoef (wegen en groen)	2028	2030	2.938	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Vervangen	2025	2026	143	15	143	-	-	-	-		-	11	11	11	11

		putkasten GTB en RDV														
	P1	Subtotaal uitgaven			29.177		5.268	1.151	1.105	35	-		-	256	335	378	409
	P1	Onttrekking reserve A27 (alleen afschrijving)			-2.000								-	-13	-35	-50	-50
	P1	Totaal investeringen tbv wegen - groen			27.177		5.268	1.151	1.105	35	-		-	243	300	328	359
	P1	Investeringen tbv verkeer															
	P1	VRI Zijlweg	2025	2026	86	15	86	-	-	-	-		-	7	7	7	7
	P1	School - thuisroutes	2025	2027	360	40	300	60	-	-	-		-	-	14	13	13
	P1	24 Reconstructie blackspot Maasdijk - Collegeweg	2024	2026	1.000	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Blackspot	2025	2028	1.000	40	50	900	50	-	-		-	-	-	38	37
	P1	Subtotaal uitgaven			2.446		436	960	50	-	-		-	7	21	58	57
	P1	Onttrekking reserve A27 (alleen afschrijving)			-86								-	-6	-6	-6	-6
	P1	Totaal investeringen tbv verkeer			2.360		436	960	50	-	-		-	1	15	52	51
	P1	Investeringen tbv infrastructurele kunstwerken															

	P1	Houten brug Koningspark	2025	2026	50	60	38	-	-	-	-		-	1	1	1	1
	P1	Vervangen brug St. Agnesstraat	2026	2027	69	40	-	69	-	-	-		-	-	3	3	3
	P1	kw 3.01 Invalide vissteiger 1	2027	2028	20	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	kw 3.02 Invalide vissteiger 2	2027	2028	20	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	kw 3.15 Houten vissteiger Zandput	2028	2029	33	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	kw 8.05 Leuning Meijerstraat	2028	2029	23	40	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Totaal investeringen tbv infrastructurele kunstwerken			215		38	69	-	-	-		-	1	4	4	4
	P1	Investeringen tbv tractie wegen, straten, pleinen															
	P1	Borstelmachine	2025	2026	90	5	90	-	-	-	-		-	19	19	19	18
	P1	Borstelmachine	2025	2026	20	5	20	-	-	-	-		-	4	4	4	4
	P1	Fuso werkbus (4 maal)	2024	2026	400	10	326	-	-	-	-		-	45	45	44	44
	P1	Shovel	2024	2026	75	10	75	-	-	-	-		-	8	8	8	8
	P1	Mercedes bus (2 maal)	2027	2028	220	10	-	-	220	-	-		-	-	-	25	24
	P1	Calamiteitenauto	2028	2029	45	10	-	-	-	45	-		-	-	-	-	5
	P1	Veegwagen	2028	2029	-	10	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P1	Totaal investeringen tbv tractie wegen, straten, pleinen			850		511	-	220	45	-		-	76	76	100	103

	P1	Investeringen tbv openbare verlichting															
	P1	OV: armaturen 2024	2024	2026	250	25	140	-	-	-	-		-	13	13	13	13
	P1	OV: lichtmasten 2024	2024	2026	200	50	23	-	-	-	-		-	7	6	6	6
	P1	OV: armaturen 2025	2025	2026	250	25	250	-	-	-	-		-	13	13	13	13
	P1	OV: lichtmasten 2025	2025	2026	200	50	200	-	-	-	-		-	7	6	6	6
	P1	OV: armaturen 2026	2026	2027	150	25	-	150	-	-	-		-	-	8	8	8
	P1	OV: lichtmasten 2026	2026	2027	175	50	-	175	-	-	-		-	-	6	6	6
	P1	OV: armaturen 2027	2027	2028	60	25	-	-	60	-	-		-	-	-	3	3
	P1	OV: lichtmasten 2027	2027	2028	70	50	-	-	70	-	-		-	-	-	2	2
	P1	OV: armaturen 2028	2028	2029	60	25	-	-	-	60	-		-	-	-	-	3
	P1	OV: lichtmasten 2028	2028	2029	70	50	-	-	-	70	-		-	-	-	-	2
	P1	OV: armaturen 2029	2029	2030	30	25	-	-	-	-	60		-	-	-	-	-
	P1	OV: lichtmasten 2029	2029	2030	70	50	-	-	-	-	70		-	-	-	-	-
	P1	Totaal investeringen tbv openbare verlichting			1.585		613	325	130	130	130		-	40	52	57	62
	P1	Totaal opgave 1			32.187		6.866	2.505	1.505	210	130		-	361	447	541	579

		Leefbaarheid															
	P2	Opgave 2 Duurzaamheid															
	P2	Investeringen volgens PSW 2024 - 20233															
	P2	25 Beethovenlaan	2025	2027	270	80	200	70	-	-	-		-	-	7	7	7
	P2	Raadhuisstraat (RV)	2025	2026	85	80	85	-	-	-	-		-	2	2	2	2
	P2	Ranonkelstraat/ Reitselaan	2025	2029	965	80	-	-	945	20	-		-	-	-	-	24
	P2	25 Diverse rioolmaatregelen oa Lint A27	2025	2026	2.034	80	2.034	-	-	-	-		-	51	51	50	50
	P2	Gemalen E/M 2024	2024	2026	690	15	195	-	-	-	-		-	55	54	53	53
	P2	Gemalen E/M 2025	2025	2026	52	15	52	-	-	-	-		-	4	4	4	4
	P2	Gemalen E/M 2026	2026	2027	437	15	-	437	-	-	-		-	-	35	34	34
	P2	Gemalen E/M 2027	2027	2028	193	15	-	-	193	-	-		-	-	-	15	15
	P2	Gemalen E/M 2028	2028	2029	335	15	-	-	-	335	-		-	-	-	-	27
	P2	Reconstructie Namer e.o. (riool)	2024	2028	1.750	80	750	750	250	-	-		-	-	-	44	43
	P2	Riolering Parkzicht uitbreiding	2024	2026	170	80	26	-	-	-	-		-	4	4	4	4
	P2	Vergroten riolering Statenlaan - Geer	2024	2026	845	80	845	-	-	-	-		-	21	21	21	21
	P2	Zoutmanstraat e.o.	2025	2027	625	80	600	25	-	-	-		-	-	16	16	15

	P2	Ravelijn 2 + 3 (riolering)	2026	2028	1.064	80	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P2	Hooipolder oost, fase 1: Benraatshoef (riolering)	2027	2029	1.150	80	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P2	Noorderbos/ Schansweg (riolering)	2027	2029	841	80	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P2	Hooipolder oost, fase 2: Rijvoortshoef (riolering)	2027	2030	1.200	80	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P2	Hooipolder oost, fase 3: Hertoghoef (riolering)	2028	2030	3.313	80	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P2	Subtotaal uitgaven Investeringen volgens PSW 2024 - 2033			16.019		4.787	1.282	1.388	355	-		-	137	194	250	299
	P2	t.l.v. tarieven rioleringen (afschrijving en rente)			-16.020		-4.788	-1.282	-1.388	-355	-		-	-137	-193	-250	-299
	P2	Totaal investeringen volgens PSW 2024 - 2028			-1		-1	-	-	-	-		-	-	1	-	-
	P2	Investeringen afval															
	P2	Afvalscheiding voertuig	2025	2026	95	10	95	-	-	-	-		-	11	11	10	10
	P2	Subtotaal uitgaven investeringen afval			95		95	-	-	-	-		-	11	11	10	10
	P2	t.l.v. tarieven afval			-95		-95	-	-	-	-		-	-11	-11	-10	-10

	P2	Totaal investeringen afval			-		-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P2	Totaal opgave 2 Duurzaamheid			-		-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P3	Opgave 3 Mens en Zorg															
	P3	Investeringen tbv sport															
	P3	Skatebaan	2024	2026	80	20	50	-	-	-	-		-	5	5	5	5
	P3	Velden RFC	2024	2026	242	20	264	-	-	-	-		-	15	15	15	15
	P3	Renovatie B veld vv Raamsdonk	2025	2026	88	20	88	-	-	-	-		-	5	5	5	5
	P3	Renovatie veld DDHC	2025	2026	14	20	14	-	-	-	-		-	1	1	1	1
	P3	Sportveldverlichting, diverse complexen	2025	2026	32	20	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P3	25 Right-oh hybride veld	2025	2026	800	20	800	-	-	-	-		-	50	50	49	49
	P3	Investeringen accommodaties, diverse complexen	2025	2026	133	20	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P3	Investeringen sportvelden	2026	2027	100	20	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P3	Investeringen accommodaties (overige faciliteiten)	2027	2028	169	20	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P3	Investeringen accommodaties (overige faciliteiten)	2028	2029	80	20	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-

	P3	Investeringen sportvelden	2028	2029	524	20	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P3	Subtotaal uitgaven investeringen tbv sport			2.262		1.216	-	-	-	-		-	76	76	75	75
	P3	SPUK - Btw compensatie (kap. Lasten bruto)			-198		-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
	P3	Totaal investeringen tbv sport			2.064		1.216	-	-	-	-		-	76	76	75	75
	P3	Investeringen onderwijs															
	P3	Gymzaal Hoge Waai Raamsdonk (bouw en 1e inrichting)	2027	2029	1.769	50	-	-	1.500	269	-		-	-	-	-	58
	P3	Nieuwbouw sporthal Parkzicht	2024	2026	5.614	50	735	-	-	-	-		-	182	181	180	178
	P3	IKC Parkzicht	2024	2027	8.178	50	4.000	400	-	-	-		-	-	266	264	262
	P3	IKC Parkzicht: kinderdagverblijf	2024	2027	2.212	50	-	2.212	-	-	-		-	-	72	71	71
	P3	Scholeneiland: school	2028	2031	8.830	50	-	-	-	8.830	-		-	-	-	-	-
	P3	Subtotaal investeringen onderwijs			26.603		4.735	2.612	1.500	9.099	-		-	182	519	515	569
	P3	Onttrekking via egalisatiereserve IHP (alleen afschrijving			-		-	-	-	-	-		-	-112	-276	-276	-311
	P3	Dekking door huur aan kinderdagverblijf			-		-	-	-	-	-		-	-	-72	-71	-71

	P3	Totaal investeringen onderwijs			26.603		4.735	2.612	1.500	9.099	-		-	70	171	168	187
	P3	Investeringen maatschappelijk vastgoed															
	P3	24 Uitbr. Steigers kleine binnenvaart (Reenweg)	2024	2027	90	25	45	45	-	-	-		-	-	5	5	5
	P3	24 Huisvesting Mafeking Bergse Battery	2024	2027	1.550	50	529	1.000	-	-	-		-	-	50	50	50
	P3	24 Steigers Mafeking (Reenweg)	2024	2027	250	25	123	125	-	-	-		-	-	13	13	13
	P3	Subtotaal uitgaven investeringen maatschappelijk vastgoed			1.890		697	1.170	-	-	-		-	-	68	68	68
	P3	Onttrekking via reserve Mafeking (alleen afschrijving)			-1.550		-529	-1.000	-	-	-		-	-	-31	-31	-31
	P3	Totaal uitgaven investeringen maatschappelijk vastgoed			340		168	170	-	-	-		-	-	37	37	37
	P3	Totaal opgave 3 Mens en Zorg			29.007		6.119	2.782	1.500	9.099	-		-	146	284	280	299
	P6	Opgave 6 Bestuur en dienstverlening															

	P6	Oefenplaat Brandweerkazerne Geertruidenberg	2025	2026	30	50	30	-	-	-	-		-	1	1	1	1
	P6	Totaal opgave 6 Bestuur en dienstverlening			30		30	-	-	-	-		-	1	1	1	1
	P7	Opgave 7 Financiën															
	P7	Mobile devices 2024	2024	2026	40	4	21	-	-	-	-		-	11	10	10	10
	P7	Mobile devices 2025	2025	2026	42	4	42	-	-	-	-		-	11	11	11	11
	P7	Mobile devices 2026	2026	2027	42	4	-	42	-	-	-		-	-	11	11	11
	P7	Mobile devices 2027	2027	2028	42	4	-	-	42	-	-		-	-	-	11	11
	P7	Mobile devices 2028	2028	2029	42	4	-	-	-	42	-		-	-	-	-	11
	P7	Mobile devices 2029	2029	2030	42	4	-	-	-	-	42		-	-	-	-	-
	P7	Werkplek hard en/of software 2025	2025	2026	52	5	52	-	-	-	-		-	11	11	11	11
	P7	Werkplek hard en/of software 2026	2026	2027	52	5	-	52	-	-	-		-	-	11	11	11
	P7	Werkplek hard en/of software 2027	2027	2028	52	5	-	-	52	-	-		-	-	-	11	11
	P7	Werkplek hard en/of software 2028	2028	2029	52	5	-	-	-	52	-		-	-	-	-	11

	P7	Werkplek hard en/of software 2029	2029	2030	52	5	-	-	-	-	52		-	-	-	-	-
	P7	Hybride werken 2024	2024	2026	40	5	26	-	-	-	-		-	9	8	8	8
	P7	Hybride werken 2025	2025	2026	42	5	42	-	-	-	-		-	9	9	9	9
	P7	Hybride werken 2026	2026	2027	42	5	-	42	-	-	-		-	-	9	9	9
	P7	Hybride werken 2027	2027	2028	42	5	-	-	42	-	-		-	-	-	9	9
	P7	Hybride werken 2028	2028	2029	42	5	-	-	-	42	-		-	-	-	-	9
	P7	Hybride werken 2029	2029	2030	42	5	-	-	-	-	42		-	-	-	-	-
	P7	I&A plan investeringen 2025	2025	2026	52	5	52	-	-	-	-		-	11	11	11	11
	P7	I&A plan investeringen 2026	2026	2027	52	5	-	52	-	-	-		-	-	11	11	11
	P7	I&A plan investeringen 2027	2027	2028	52	5	-	-	52	-	-		-	-	-	11	11
	P7	I&A plan investeringen 2028	2028	2029	52	5	-	-	-	52	-		-	-	-	-	11
	P7	I&A plan investeringen 2029	2029	2030	52	5	-	-	-	-	52		-	-	-	-	-
	P7	ESX tbv VDI, iedere 5 jaar	2025	2026	52	5	52	-	-	-	-		-	11	11	11	11
	P7	SAN tbv servers en VDI host/ opslag	2025	2026	42	5	42	-	-	-	-		-	9	9	9	9
	P7	Ipads nieuwe raad, iedere 4 jaar	2026	2027	21	4	-	21	-	-	-		-	-	5	5	5

	P7	Vervanging beter-buiten app	2026	2027	47	5	-	47	-	-	-		-	-	10	10	10
	P7	Geluidsinstallatie	2026	2027	73	10	-	73	-	-	-		-	-	8	8	8
	P7	Ontvangstruimte gemeentehuis	2022	2026	316	50	28	-	-	-	-		-	10	10	10	10
	P7	Verbouwing gemeentehuis (klein)	2023	2027	300	40	250	51	-	-	-		-	-	11	11	11
	P7	Aanpassingen gemeentehuis: kantine/ multifunctionele ruimte	2027	2029	1.000	40	-	-	650	350	-		-	-	-	-	38
	P7	Totaal investeringen organisatie			2.871		607	380	838	538	188		-	92	166	208	288
	P7	Totaal opgave 7 Financiën			2.871		607	380	838	538	188		-	92	166	208	288
	Totaal investeringsplan 2025 (voorstel)				64.095		13.622	5.667	3.843	9.847	318		-	600	898	1.030	1.167
	Verschil				**1**		**7.062**	**2.334**	**6.234**	**4.228**	**1.038**		**186**	**372**	**477**	**744**	**913**

5. Conclusie

Het financieel beeld van deze eerste tussenrapportage is in beginsel ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar. Minder inkomsten uit de opvang van ontheemden voor € 1 miljoen en meer beroep op uitkeringen voor grofweg € 1 miljoen dragen voor het grootste deel bij aan het tekort van 2,2 miljoen.

Dit resultaat legt nog meer druk op de al aanwezige complexe en omvangrijke bezuinigingsopgaven. zoals deze in de kadernota zijn uitgewerkt en toegelicht.

Het Rijk heeft in haar "Voorjaarsnota" voor 2026 en 2027 enige verlichting gebracht waardoor het ravijnjaar van 2026 voor een groot deel naar 2028 is doorgeschoven. De meicirculaire kan wellicht meer duidelijkheid in het meerjarenperspectief gaan brengen.

Na het vaststellen van de Kadernota zullen we de benodigde vervolgstappen zetten in de "Najaarsnota" die bestaat uit de 2e tussenrapportage, de meicirculaire en de begroting 2026 - 2029.

Streven blijft om voor alle jaren, maar in ieder geval voor 2026 en 2027, een sluitende begroting aan de raad voor te leggen. Om dit te bewerkstelligen zullen belangrijke maatschappelijke keuzes aan de gemeenteraad worden voorgelegd die invloed zullen hebben op het functioneren van de gemeente en haar rol in de gemeenschap.